

HELSINKI KAIKILLE

Itäkeskuksen ESTEETTÖMYSSUUNNITELMA

**ITÄKESKUKSEN
ESTEETTÖMYSSUUNNITELMA**

30.11.2007

HELSINGIN KAUPUNKI
RAKENNUSVIRASTO
PL 1500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

KUVAILULEHTI

Tekijä(t) Sito Oy	
Julkaisun yhdyshenkilö rakennusvirastossa Projektinjohtaja Pirjo Tujula	
Nimeke Itäkeskuksen esteettömyyssuunnitelma	Mistä julkaisua saa (henkilö ja huone) HKR Pirjo Tujula
Sarjan nimeke	
Sarjanumero	Julkaisuaika
Sivuja	Liitteitä
ISBN	ISSN
Kieli koko teos Suomi	Yhteenveto
Tiivistelmä Helsingin Itäkeskuksen esteettömyyssuunnitelman tavoitteena on ohjata ja koordinoida rakennusviraston esteettömyyteen tähtääviä käytännön toimenpiteitä alueella. Alueellisen esteettömyyssuunnitelman laatiminen perustuu kaupunginhallituksen hyväksymään kaupungin esteettömyysstrategiaan ja esteettömyyssuunnitelmaan, jolla ohjataan esteettömyyden toteutusta koko kaupungin tasolla. Alueellinen esteettömyyssuunnitelma on tarkoitus liittää osaksi Itäkeskuksen ja Marjaniemen aluesuunnitelmaa, jossa määritellään tarvittavat toimenpiteet ja niiden toteutusaikataulu. Aiemmin syntynyt Suraku-ohjeisto ja katualueita koskevat tyyppipiirustukset ovat luoneet pohjan kaupungin esteettömyyden toteutustyölle. Alueellisen esteettömyyssuunnitelman tarkoituksena on toteutustyön priorisointi ja kohdentaminen niin, että se edistää mahdollisimman tehokkaasti esteettömyyttä ko. alueella ja auttaa hallintokuntia niiden omassa esteettömyystyössä. Esteettömyyssuunnitelmassa on esitetty tarvepohjaisen priorisoinnin mukaan alueet ja reitit, joilla noudatetaan esteettömyyden erikoistason vaatimuksia sekä hyvää perustasoa edellyttävät esteettömät reitit ja puistot, joilla on tärkeä turvata esteetön kulku kaikille käyttäjäryhmille. Alueen suhteellisesta nuoruudesta (rakennettu 1980 – 90-luvuilla) alueen katujen suunnittelussa on jo aiemmin huomioitu esteettömyys suhteellisen hyvin, mutta vaatimusten tarkentuessa toteutetut ratkaisut eivät ole enää kaikilta osin riittäviä. Perustason esteettömyysvaatimukset koskevat pitkällä tähtäimellä myös esteettömien reittien ulkopuolisia alueita, vaikka niitä ei ole tuotu esille tässä raportissa. Rinnan tämän suunnitelman kanssa rakennusvirasto on kartoittanut yksityiskohtaisesti alueen esteitä, jotka on viety kaupungin paikkatietokantaan. Esteettömyyssuunnitelman laatimisen yhteydessä on oltu yhteydessä Helsingin vanhus- ja vammaisneuvostoihin ja alueella toimiviin vammaisjärjestöihin, joiden edustajat osallistuivat alueella suoritettuun esteettömyyskierrokseen 7.6.2007.	
Avainsanat Liikkumis- ja toimimiseesteettömyys, esteetön ympäristö Kaupungin esteettömyyssuunnitelma, alueellinen esteettömyyssuunnitelma	
UDK	

ITÄKESKUKSEN ESTEETTÖMYSSUUNNITELMA

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	6
2	LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET	7
2.1	Lähtökohdat	7
2.2	Tavoitteet.....	7
2.3	Työskentely	8
3	NYKYTILANTEEN ESTEETTÖMYYS.....	9
3.1	Kartoitettavan alueen raja	9
3.2	Erikoistason alueiden ja muiden kartoitettavien alueiden määrittely	12
3.3	Sidosryhmien esteettömyyskierros	12
3.4	Esteettömyyden kartoitus silmämääräisesti havainnoimalla	17
3.5	Kaupungin estekartoitus	17
4	ITÄKESKUKSEN ESTEETTÖMYYSONGELMAT	19
4.1	Esteettömyyshavainnot kaduittain	19
4.2	Esteettömyyshavainnot toreilla ja aukioilla	33
4.3	Esteettömyyshavainnot puistoissa.....	37
4.4	Yhteenveto esteettömyysongelmista	41
4.5	Myönteisiä huomioita alueen esteettömyydestä	42
5	ESTEETTÖMYYDEN KEHITTÄMINEN.....	43
5.1	Erikoistason kadut ja alueet	43
5.2	Esteettömät leikkialueet	44
5.3	Perustason esteettömät reitit	46
5.4	Pysäkkien parantaminen.....	47
5.5	Yleisesti tarvittavat kunnostustoimet.....	47
5.6	Ylläpidon kehittäminen	48
6	JATKOTOIMENPITEET	51
7	KUSTANNUSARVIO	53

LIITTEET

Liite 1. Alueellinen esteettömyyssuunnitelmakartta

Liite 2. Turunlinnantien liikennesuunnitelma

Liite 3. Itäkeskuksen kauppakeskuksen kartoitus

Liite 4. Itäkeskuksen metroaseman kartoitus

Liite 5. Lausunto Itäkeskuksen metroaseman varoittavista raidoista

Liite 6. Näkövammaisten keskusliiton ehdotus liikennevalo- ja äänimerkkijärjestelyistä

1 JOHDANTO

Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelmassa ajalle 2005-2010 määriteltiin Helsingin esteettömyyden kehittämisen periaatteet vuosille 2005-2010. Kaupunginhallitus on hyväksynyt kaupungin esteettömyyssuunnitelman 14.11.2005. Helsingin kaupungin esteettömyysstrategian koordinoitiosan ja suunnitelmaosan toteuttamisesta vastaa Helsinki kaikille -projekti. Suunnitelmaosa muodostuu seuraavista osista:

Suraku-projekti

Kaupungin esteettömyyssuunnitelma

Alueelliset esteettömyyssuunnitelmat

Vuosien 2005 - 06 aikana on laadittu esteettömyyssuunnitelmat seuraaville alueille: Vuonna 2005 Eteläiset kaupunginosat, Haaga, Kannelmäki ja Vuosaari sekä vuonna 2006 Liikekeskusta, Lauttasaari ja Malmi. Monilla näillä alueilla on käynnistynyt samanaikaisesti myös rakennusviraston omana työnä aluesuunnitelman laatiminen katu- ja viheralueille. Tavoitteena on jatkossa liittää alueellinen esteettömyyssuunnitelma osaksi aluesuunnitelmaa, jossa aikataulutetaan tulevat toimenpiteet.

Alueellisissa esteettömyyssuunnitelmissa on kunkin alueen osalta tarkistettu mahdolliset esteettömyyden erikoistasoa edellyttävät kohteet, määritelty esteettömyyden erikoistasoa vaativat alueet ja reitit, tunnistettu ja kartoitettu muut esteettömyyden kannalta tärkeimmät reitit sekä määritelty niille kehittämis- ja kunnossapitotoimenpiteet sekä määritelty niiden kiireellisyys. Esteettömyyttä on käsitelty Suraku-projektissa ja vuonna 2007 laadituissa tyyppipiirustuksissa määriteltyjen esteettömyyskriteerien ja ohjeiden mukaisesti.

Itäkeskuksen alueellisen esteettömyyssuunnitelman laatimista on ohjannut ohjausryhmä, johon ovat kuuluneet seuraavat henkilöt:

Rakennusvirasto: Pirjo Tujula, Anni Juutilainen, Tanja Turunen, Tarja Myller, Birgitta Rossing ja Marko Jylhänlehto

Kaupunkisuunnitteluvirasto: Barbara Tallqvist (asemakaava), Jussi Jääskä (liikenne)

Talous- ja suunnitteluosasto/Keto: Erkki Holappa

Liikennelaitos: Mervi Vatanen, Klaus Niskala

Liikuntavirasto: Asko Rahikainen

Sito Oy: Ulla-Kirsti Junttila, Jari Mäkynen, Elina Iikkanen

Rakennusviraston esteettömyyskartoituksista ovat vastanneet Anni Juutilainen ja Tanja Turunen.

Lisäksi työhön ovat osallistuneet Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry:n edustajina Timo Lehtonen sekä Näkövammaisten Keskusliiton edustajina Juha Seppälä ja Hanna-Leena Rissanen.

Sidosryhmille järjestettiin työn alussa esteettömyyskierros, jossa he toivat esiin omia näkökulmiaan ja tarpeitaan.

2 LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

2.1 Lähtökohdat

Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelmassa ajalle 2005-2010 määriteltiin Helsingin esteettömyyden kehittämisen periaatteet vuosille 2005-2010. Helsingin kaupunginhallitus on hyväksynyt kaupungin esteettömyyssuunnitelman 14.11.2005. Helsingin kaupungin esteettömyysstrategian koordinoitiosan ja suunnitelmaosan toteuttamisesta vastaa Helsinki kaikille -projekti. Suunnitelmaosa muodostuu seuraavista osista:

- Suraku-projekti, jossa määriteltiin esteettömyyden käyttäjävaatimukset ja ohjeet julkisille katu-, viher- ja piha-alueille.
- Kaupungin esteettömyyssuunnitelma, jossa määriteltiin esteettömyyden parantamisen toimintatavat ja toteuttamisvastuut sekä tarvepohjaisen ja rakentamistaloudellisen priorisoinnin periaatteet. Kaupungin esteettömyyssuunnitelmassa määriteltiin alueellisten esteettömyyssuunnitelmien laatimisen kiireellisyysjärjestys vuosille 2005-2010.
- Alueelliset esteettömyyssuunnitelmat.

Vuosien 2005 - 06 aikana on laadittu seuraavat alueelliset esteettömyyssuunnitelmat: vuonna 2005 Eteläiset kaupunginosat, Haaga, Kannelmäki ja Vuosaari sekä vuonna 2006 Liikekeskusta, Lauttasaari ja Malmi. Monilla näillä alueilla on samanaikaisesti käynnistynyt myös rakennusviraston omana työnä aluesuunnitelman laatiminen katu- ja viheralueille. Alueelliset esteettömyyssuunnitelmat on tarkoitus liittää jatkossa osaksi aluesuunnitelmia, joissa aikataulutetaan tulevat toimenpiteet.

Alueellisia esteettömyyssuunnitelmia laadittaessa esteettömyyttä käsitellään Suraku-projektissa määriteltujen esteettömyyskriteerien ja ohjeiden mukaisesti. Keskeisiä lähtökohtia ovat esteisyyttä kokevien käyttäjäryhmien tarpeiden ja alueellisten toimenpidetarpeiden tunnistaminen. Näiden lähtökohtien perusteella määritellään esteettömyyden erikoistasoa vaativat alueet ja kohteet sekä vaatimukset esteettömyyden toteutukselle sen mukaan ovatko alueet erikoistason vai perustason alueita. Vastaavasti esitettyjen toimenpiteiden kiireellisyysjärjestys määritellään edellä mainittujen lähtökohtien perusteella.

2.2 Tavoitteet

Kaupunginosa on mielekkään kokoinen alue esteettömyyden kehittämisen tarkastelulle ja toimenpiteiden toteuttamiselle. Lähtökohtana on, että esteettömyyttä kehitetään kokonaisina reitteinä ja alueina, jolloin omatoiminen eläminen ja liikkuminen tehdään mahdolliseksi kaikille käyttäjäryhmille.

Alueellisen esteettömyyssuunnitelman tavoitteet ovat:

- selvittää esteettömän toimimisen kannalta keskeisten palvelujen ja toimipaikkojen sijoittuminen alueella
- selvittää vanhusväestön sijoittuminen alueelle
- määritellä esteettömyyden erikoistason alueet ja reitit
- kartoittaa alueen esteet katu- ja viheralueilla

- määritellä parannus- ja kehittämistoimenpiteet sekä kunnossapidon toimenpiteet
- määritellä toimenpiteiden kiireellisyysjärjestys

Työn aikana on selvitetty alueella tapahtuva muu rakentaminen ja suunnitelmat sekä liikenteeseen tai viheralueisiin liittyvät kehittämishankkeet ja suunnitelmat. Nämä otetaan keskeiseksi lähtökohdaksi toimenpiteiden määrittelyssä ja ehdotetuissa aikatauluissa, sillä esteettömyyden parantaminen on edullisinta muista tarpeista lähtevien hankkeiden yhteydessä. Esteettömyyden parantamistarpeesta lähtevät toimenpiteet määräytyvät alueen luonteen ja havaittujen liikkumisesteiden mukaisesti.

Alueelliset esteettömyyssuunnitelmat liittyvät rakennusviraston aluesuunnitelmiin, mutta tavoitteena on, että myös muut kaupungin hallintokunnat käynnistäisivät omien toimipisteidensä esteettömyysarviointit ja kehittämisprojektit samanaikaisesti katu- ja puistoalueiden kehittämisen kanssa. Myös yksityisiä liike- ja asuinkiinteistöjä tulee kannustaa omiin esteettömyyden parantamishankkeisiinsa. Vasta tällöin voidaan luoda kokonaan esteettömiä alueita ja kaupunginosia.

2.3 Työskentely

Itäkeskuksen alueellisen esteettömyyssuunnitelman laatimista on ohjannut ohjausryhmä, johon kuuluivat rakennusvirastosta aluesuunnittelusta ja ylläpidosta vastaavat henkilöt ja Helsinki kaikille -projektin edustajat, kaupunkisuunnitteluvirastosta maankäytönsuunnittelija ja liikennesuunnittelija sekä edustajat talous- ja suunnitteluosastolta ja liikennelaitoksesta sekä konsultin edustajat.

Ohjausryhmä kokoontui työn aikana seuraavasti:

- 4.5.2007 Itäkeskuksen alueellisen esteettömyyssuunnitelman aloituskokous
- 7.6.2007 Sidosryhmien esteettömyyskierros
- 14.6.2007 Alustava toimenpide-ehdotusten esittely ohjausryhmälle
- 27.9.2007 Suunnitelman ja raporttiluonnoksen esittely ohjausryhmälle

Esteettömyyssuunnitelmaa tullaan esittelemään kaupunkilaisille Itäkeskuksen ja Marjaniemen aluesuunnitelman laatimisen yhteydessä järjestettävässä asukastilaisuudessa.

3 NYKYTILANTEEN ESTEETTÖMYYS

3.1 Kartoitettavan alueen rajaus

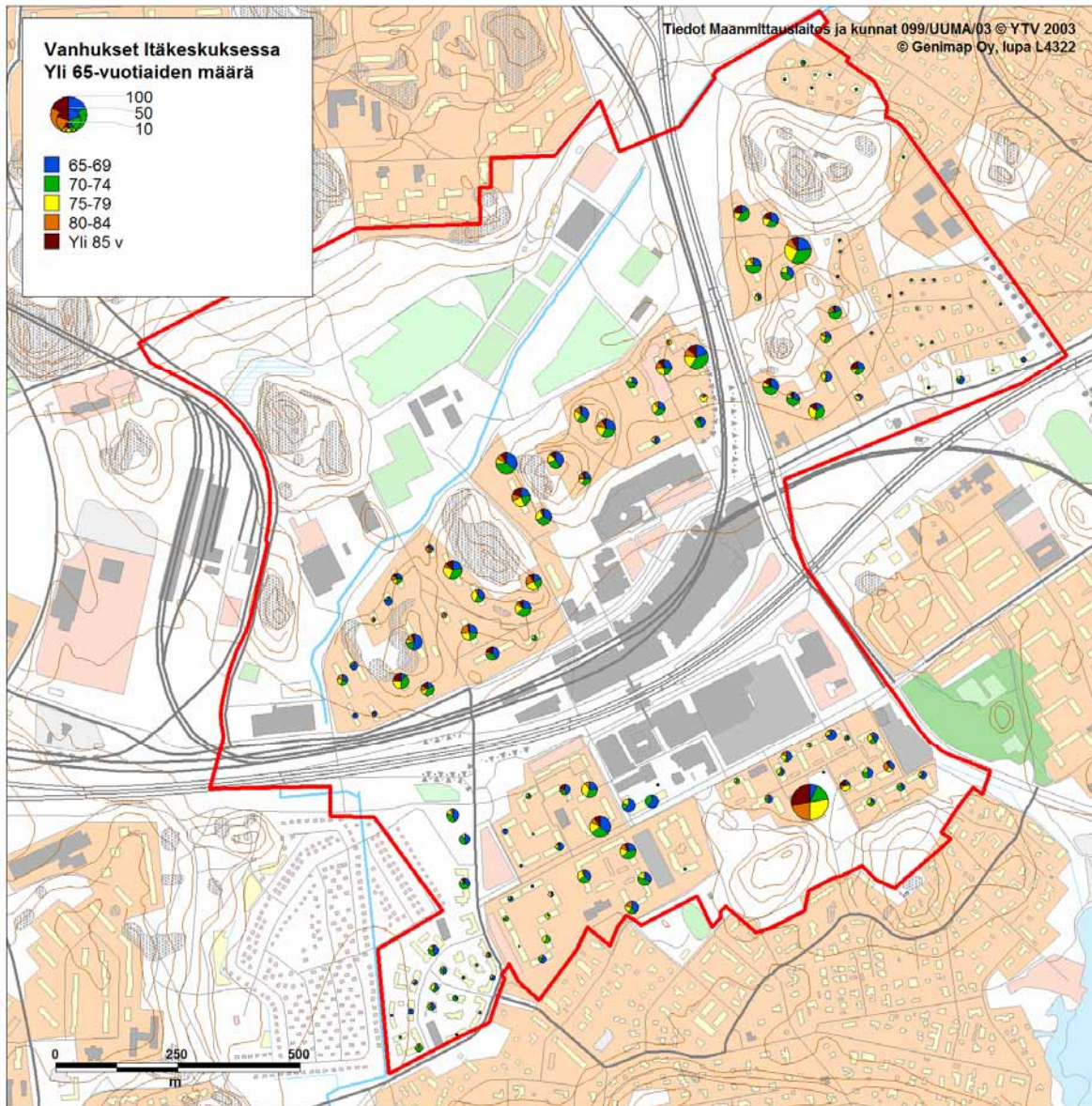
Työn ensimmäisenä vaiheena tarkistettiin esteettömyyden erikoistasoa vaativien toimipaikkojen sijoittuminen. Lähtökohtana oli Helsingin kaupungin tietokanta alueen julkisista palveluista, joista poimittiin esteettömyyden kannalta tärkeät toimipaikat. Erityisen tärkeitä, erikoistason esteettömyyttä ympäristöltään vaativia toimipaikkoja ovat vanhusten palvelut, sosiaali- ja terveyspalvelut ja Itäkeskuksen julkisen liikenteen solmukohdat, bussiterminaali ja metroasema. Lisäksi tarkasteltiin muiden esteettömyyden näkökulmasta tärkeiden palveluiden sijoittumista alueelle. Tällaisia ovat päiväkodit, koulut ja oppilaitokset sekä monitoimitalo Stoa, jossa on mm. kirjasto ja seurakuntien toimipaikoista Matteuksen kirkko. Itäkeskuksen alueella ovat lisäksi esteettömyyden kannalta merkittäviä Itäkeskuksen kauppakeskus, jonka merkittävyys perustuu sen suureen kävijämäärään ja runsaisiin kaupallisiin palveluihin sekä Näkövammaisten Keskusliitto ry:n toimitalo Iiris, jossa työskentelee ja vierailee päivittäin suuri määrä näkövammaisia.

Nykytilanteen arvioinnissa tukeuduttiin lähtökohtaisesti olemassa oleviin paikkatietoaineistoihin: sosiaaliviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston tarkennetut aineistot, Helsingin yleiskaavan aineistot sekä SeutuCD. SeutuCD on YTV:n tuottama cd-levy, jolle on koottu pääkaupunkiseudun kuntien keskeiset väestöön ja maankäyttöön liittyvät paikkatiedot yhtenäisessä muodossa.

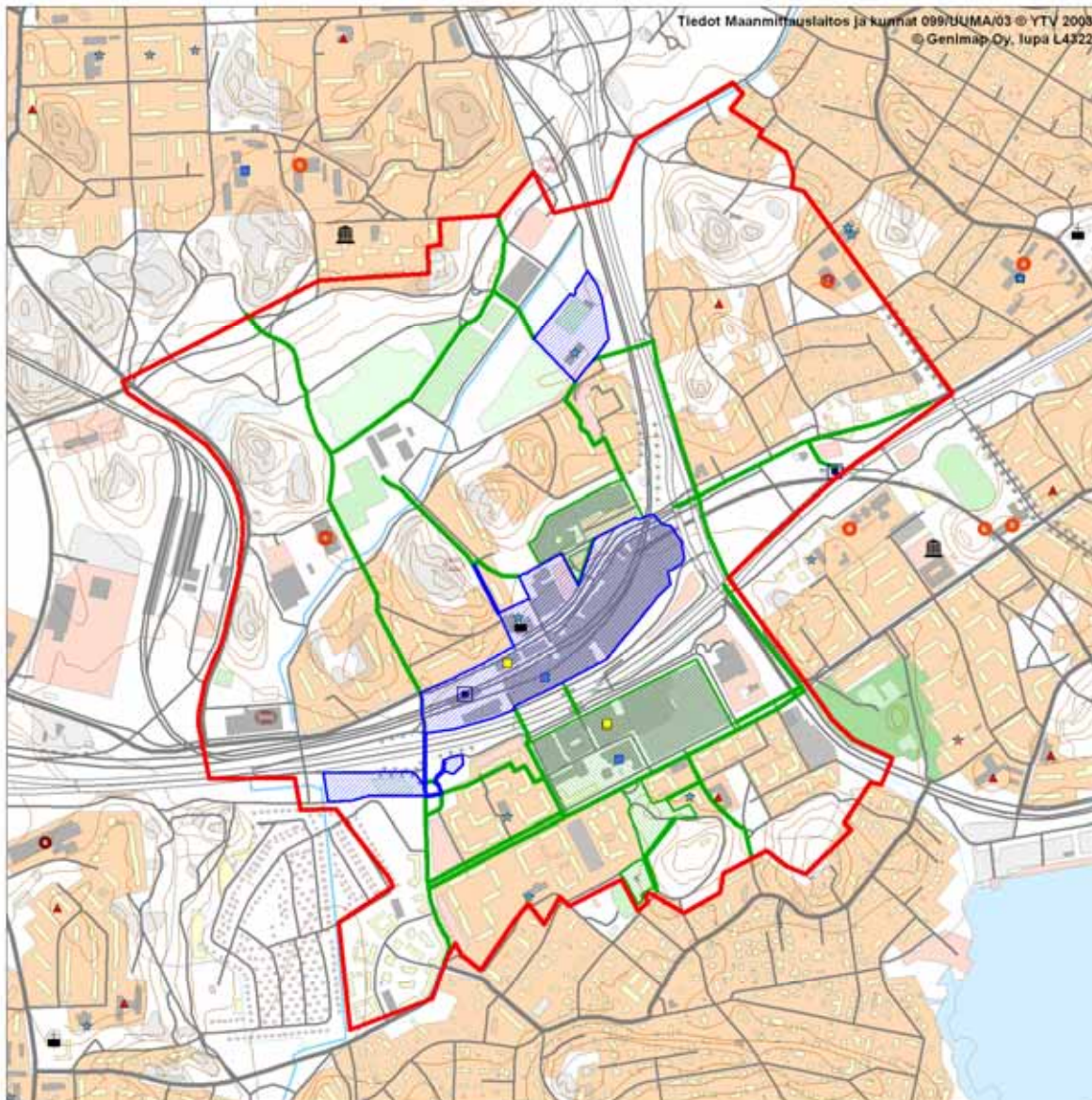
Työssä on käytetty ensisijaisesti Helsingin kaupungin omia numeeristettuja tietoja. Paikkatieto-muodossa saatiin tiedot vanhusten palveluista, päiväkodeista sekä kunnallisista sosiaali- ja terveyspalveluista. Helsingin kaupungin tietoja täydennettiin Seutu-CD:n yritys- ja toimipaikkarekisteristä, jossa tiedot valittiin toimialaluokituksen perusteella. Seutu-CD:ltä on saatu tiedot mm. yksityisten lääkäriasemien ja kulttuurilaitosten, kirkkojen ym. seurakuntatilojen, museoiden, liikunta- paikkojen yms. sijoituksesta. Terminaalit on haettu rakennustiedoista rakennuksen käyttötarkoituksen perusteella ja niitä on täydennetty tiedoilla metro- ja rautatieasemista.

Tietoa tarkistettiin jonkin verran harkinnanvaraisesti. Esimerkiksi yksityisten lääkäriasemien kohdalla pienimmät kohteet on karsittu ilmoitetun henkilökuntamäärän perusteella, jolloin toiminimiyrittäjät saatiin poistettua. Yksityisissä lääkäripalveluissa eivät ole mukana hammaslääkärit.

Vanhusten sijoittuminen koko suunnittelualueella tarkasteltiin käyttämällä tietokantana YTV:n tarkistettuja tietoja vuodelta 2003. Vaikka tiedot ovat muutaman vuoden takaisia, niin ne osoittavat riittävällä tarkkuudella yli 65-vuotiaiden osuuden ja sijoittumisen alueella. Alueella on suhteellisen korkea keski-ikä, mutta yli 65-vuotiaiden sijoittuminen alueella jakautuu melko tasaisesti. Itäkeskuksen palvelutalo on alueen merkittävin iäkkäiden ihmisten asuinpaikka, jossa on 55 palveluasuntoa, kolme 14-paikkaista dementia-ryhmäkotia sekä päivätoimintayksikkö Ruskopirtti, jonka ruokailu- ym. palveluita voivat käyttää lähialueella asuvat vanhukset. Voikukantiellä sijaitsevan palvelutalon ja kauppakeskuksessa sijaitsevan terveyskeskuksen sekä muiden kauppakeskuksen palveluiden takia Itäkeskuksen eteläisten osien esteettömyysvaatimukset painottuvat. Toinen vanhusten asumiseen erikoistunut yksikkö sijaitsee alueen pohjoisosassa Arhotiellä, joka on etäällä alueen palvelupisteistä, mutta sinne ajaa Itäkeskuksen palvelulinja 20 P.

Kuva 1. Vanhusten määrä ja sijoittuminen Itäkeskuksen alueella. Itäkeskuksen palvelutalo näkyy kartan alaosassa suurimpana yksittäisenä keskittymänä.

Erikoistason ympäristöt

- ▲ Vanhusten palvelut (sosiaalivirasto 2004)
- Kunnalliset sosiaali- ja terveyspalvelut (sosiaalivirasto 2004)
- Yksityiset lääkäripalvelut henkilökuntamäärä yli 4 (Seutu-CD 2003)
- ▼ Kuntoutuslaitokset (Seutu-CD 2003)
- Terminaalit (Seutu-CD 2003)

Muut ympäristöt

- ★ Kunnalliset päiväkodit (sosiaalivirasto 2004)
- ★ Yksityiset ostopalvelupäiväkodit (sosiaalivirasto 2004)
- Peruskoulut ja lukiot (Seutu-CD 2003)
- Ammatillinen koulutus (Seutu-CD 2003)
- Korkeakoulutus (Seutu-CD 2003)
- Museot (Seutu-CD 2003)
- Näyttämöt ja konserttisalit (Seutu-CD 2003)
- Seurakuntien toimipisteet (Seutu-CD 2003)
- Urheilukentät, urheiluhallit (Seutu-CD 2003)

- Suunnitelma-alueen raja
- Tärkeä erikoistason reitti
- Erikoistason_kohteet
- Tärkeä perustason reitti
- Perustason_kohteet

15.6.2007

Kuva 2. Erikoistason alueet, kartoitettavat perustason alueet ja reitit sekä palvelujen sijoittuminen.

3.2 Erikoistason alueiden ja muiden kartoitettavien alueiden määrittely

Kaupungin palveluksessa oli kesän ajan kaksi kartoittajaa, jotka kartoittivat alueen esteitä. Olemassa olevan tiedon perusteella kartoitustyön pohjaksi määriteltiin jo työn alussa alustavasti esteettömyyden erikoistason vaativat alueet ja reitit. Keskeisiä kriteereitä olivat erikoistason vaativien toimipaikkojen ja yli 65-vuotiaiden sijoittuminen alueella. Erikoistason vaativaksi alueeksi määriteltiin Itäkeskuksen kauppakeskuksen ympäristö ja sieltä uimahallille johtava reitti, näkövammaisten toimitalo Iiriksen ympäristö ja sieltä metroasemalle johtava reitti sekä Leikkipuisto Mustapuro.

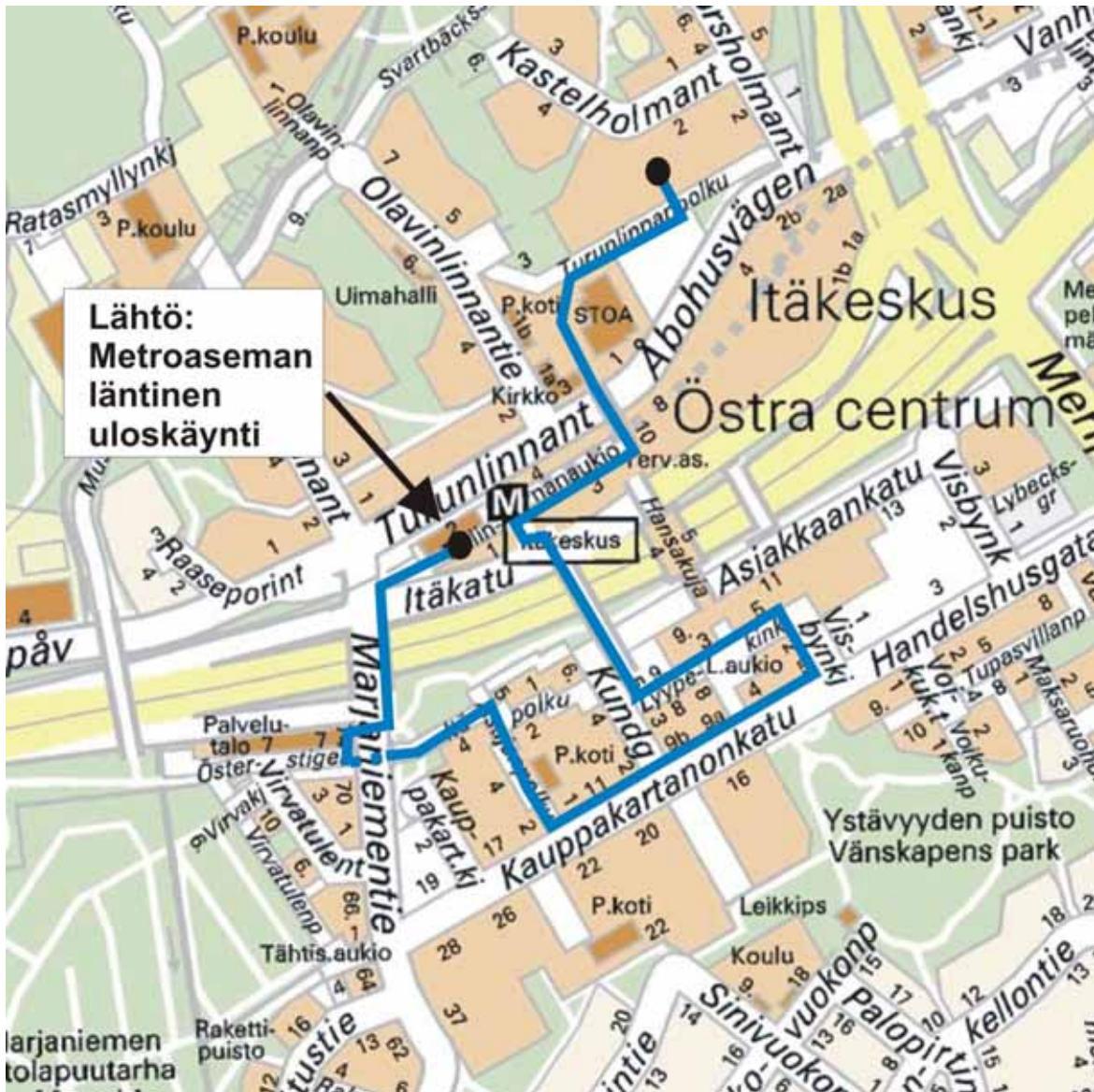
Esteettömyyden erikoistason edellyttävän reitin lisäksi Itäkeskuksen alueella määriteltiin esteettömät reitit, joilla esteettömyyden perustason toteuttaminen on kiireellistä. Alueen kevyen liikenteen yhteydet esimerkiksi Myllypuroon sijoittuvat osittain alueille, joissa maaston korkeuserot ovat huomattavan suuria, eikä esteettömyyttä voida saavuttaa raittien liian suuren pituuskaltevuuden takia. Reitit on kuitenkin otettu mukaan suunnitelmaan, koska ne ovat tärkeitä yhteyksiä Myllypurosta Liikuntapuistoon ja Itäkeskukseen. Kartoitettavat alueet ja reitit käsittävät alueen pääkadut joukko liikenteen pysäkkeineen, tärkeät puistoyhteydet sekä liikkumisen ja alueen sisäisten yhteyksien kannalta tärkeäksi katsotut reitit.

3.3 Sidosryhmien esteettömyyskierros

Sidosryhmien esteettömyyskierros pidettiin Itäkeskuksessa 7. kesäkuuta 2007. Kierros alkoi Itäkeskuksen metroasemalta klo 17 ja päättyi monitoimitalo Stoaalle klo 19. Esteettömyyskierrokselle osallistui esteettömästä ympäristöstä kiinnostuneita nuoria ja ikäihmisiä, alueen asukkaita, Vammaisneuvoston edustajia, rakennusviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston sekä Helsinki kaikille -projektin edustajia sekä projektin konsultit. Kävelykierrokselle osallistui yli 20 henkilöä.

Kuva 4. Esteettömyyskierroksen aluksi Pirjo Tujula kertoi osallistujille Itäkeskuksen alueellisen esteettömyyssuunnitelman laatimisen tavoitteista ja aikataulusta.

Kuva 3. Kartta esteettömyyskierroksen reitistä

Esteettömyyskierros alkoi Itäkeskuksen metroasemalta, jossa käytiin tutustumassa laituritasoille asennettuihin uusiin varoittaviin raitoihin, vaikka metroasema ja bussiterminaalialue eivät sisälly tähän suunnitelmaan. Metroasemalta ja terminaalialueelta on tehty erillinen kartoitus, jonka yhteenveto on tämän raportin liitteenä (Liite 4).

Metroasemalta matka jatkui Näkövammaisten Keskusliiton talolle Iirikselle. Monet näkövammaiset käyttävät reittiä päivittäin, joten tarkastelussa keskityttiin erityisesti reitin toimivuuteen näkövammaisten kannalta. Reitillä aluksi käytetyt metallipintaiset opaslaatat on niiden rikkoutumisen takia korvattu valkoisilla betonikivillä suojateiden kohdalla, mutta Marjaniementien sillan itäpuoleiselle jalkakäytävälle kaivattiin reitin merkitsemistä pituussuunnassa kontrastiraidalla. Marjaniementien länsipuolella erotellun pyörätien maaliviiva helpottaa liikkumista. Betonikivien kohdalla kontrasti asfalttipäällysteeseen todettiin riittäväksi.

Iiriksen pihalta Marjaniementien alitse johtava alikulku todettiin pimeäksi niin, että päistä tuleva kirkas päivänvalo aiheuttaa sokaistumista. Alikulun reunoilla olevat reunatuet helpottavat näkövammaisten liikkumista. Pyörätuolilla liikuttaessa alikulkuun Marjaniementieltä johtavat luiskat ovat pitkiä ja jyrkkiä.

Kuva 5 - 6. Valkoiset betonikivet toimivat varoittavina alueina kontrastin ansiosta, mutta niiden pintastruktuuria on vaikea erottaa ympäröivistä päällysteistä.

Kuva 7. Kirkas valo pimeän alikulun päässä aiheuttaa häikäisyä, mutta reunatuet helpottavat näkövammaisten liikkumista.

Alikululta matka jatkui Itäpolkua ja Asujanpolkua Kauppakartanonkadulle. Itäpolun ja Asujanpolun tasauksissa oli selviä muutoksia, joiden takia pintojen sivukaltevuus oli paikoin liian suuri ja hankaloitti erityisesti pyörätuolilla liikkumista. Kauppakartanonkatu on saneerattu muutamia vuosia sitten ja tällöin suojateiden esteettömyys on otettu erittäin hyvin huomioon. Suojateiden kohdalle jalkakäytävälle on tehty selkeä poikittainen kontrastiraita helpottamaan näkövammaisten liikkumista. Kadun eteläpuolen jalkakäytävälle on maalattu kontrastiraita asfaltoidun pyörätien ja betonikivetyn jalkakäytävän väliin. Vastaavaa raitaa toivottiin myös kadun pohjoispuolen jalkakäytävälle. Suojateiden reunatuet ovat varsin toimivia, vaikka ne eivät ole nykyisten ohjeiden mukaisia.

Kuva 8. Kauppakartanontien suojateiden ohjaavat ja varoittavat alueet todettiin liikkumista helpottaviksi, vaikka niiden vaikutus perustuu kontrastiin ja tuntuvaikutus on heikko.

Kauppakartanontieltä matka jatkui Lyypekin aukion ja Lyypekinkujan kautta takaisin Asiakkaankadulle. Lyypekikujalla havaittiin pahoja painumia päällysteissä, mutta ne olivat pääosin kiinteistöjen alueelle sijoittuvissa arkadi käytävissä. Matkan pahimmaksi esteeksi osoittautui Asiakkaankadun silta, joka johtaa Itäväylän ylitse Itäkeskuksen bussiterminaaliin ja Tallinnanaukiolle. Sillan luiskattu pohjoispää on jyrkkä ja etäisyys välitasanteelle on pitkä. Luiskassa asfaltti on valunut valliksi liikuntasaumaan. Sillalle on myös porrasyhteys Asiakkaankadulta, mutta ei hissiyhteyttä.

Tallinnanaukiolla todettiin taksiaseman ympäristössä esille tulleita ongelmia, jotka koskivat tukimuurien ja pollarien vaikeaa havaittavuutta näkövammaisten kannalta. Muutoin Tallinnanaukio si-
vuutettiin melko vähäisin kommentein, koska sen päällysteet tullaan rakentamaan uudelleen vuonna 2006 valmistuneen saneerauksen epäonnistuttua.

Kuva 9. Asiakkaankadun sillan luiskassa päällyste on valunut valliksi, joka on vaikea ylittää pyörätuolilla.

Tallinnanaukiolta kulttuurikeskus Stoalle johtavan sillan päässä olevien portaiden yhteydessä oleva lastenvaunuluiska on liian jyrkkä, mutta portaiden sivussa on rakennukseen sijoitettu hissi, joka takaa esteettömän yhteyden Stoaan edustalla olevalle aukiolle. Aukion päällysteessä on epätasaisuutta, joka vaikeuttaa liikkumista aukion poikki. Kierros päättyi aukion laitaan, mistä kulku Stoaan ja Mikaelin kirkkoon on esteetöntä.

Esteettömyyskierroksen päätteeksi tehtiin yhteenveto Itäkeskuksen katutilojen esteettömyydestä. Yleisesti voidaan todeta, että Itäkeskuksen alue on kokonaisuutena suhteellisen uutta ja paikoin on tehty laajoja parannustoimia aivan lähivuosina. Tästä johtuen Itäkeskuksen suunnittelussa ja rakentamisessa on jo otettu suhteellisen hyvin huomioon esteettömyyden vaatimukset, vaikka ratkaisut eivät esim. suojateiden osalta ole Helsingin nykyisten ohjeiden ja tyyppipiirustusten mukaisia.

Näkövammaisten tarpeiden huomioon ottaminen etenkin metroaseman ja liiruksen ympäristössä on edelleen tärkeää, sillä toteutetut toimenpiteet eivät kaikilta osin takaa turvallista liikkumista ja yhteisiä reittejä, joilla ohjausjärjestelmät toimisivat katkeamattomina.

3.4 Esteettömyyden kartoitus silmämääräisesti havainnoimalla

Konsultti suoritti maastossa havainnoimalla ja valokuvaamalla esteettömyyskartoituksen niillä reiteillä ja alueilla, jotka eivät olleet mukana sidosryhmien kävelykierroksella. Kartoituksen perusteella tarkennettiin erikois- ja perustasoa edellyttävien reittien ja alueiden rajauksia HKR:n yksityiskohtaista kartoitusta ja mittausta varten sekä kartoitettiin esteettömyysongelmia yleisesti. Näin kootulla tiedolla on täydennetty kävelykierroksella ja kaupungin esteettömyyskartoituksella saatua tietoa alueen esteettömyysongelmista. Saatua tietoa on koottu sekä katujaksoittain, että ongelmaryhmittäin niin, että sen perusteella voidaan myöhemmin täydentää alueen yksityiskohtaista kartoitustietoa ja arvioida tarvittavien toimenpiteiden tarvetta ja laajuutta.

3.5 Kaupungin estekartoitus

Helsingin kaupunki on kehittänyt edelleen Suraku-projektissa kehitettyä paikkatietoon perustuvaa kartoitusmenetelmää. Kesän 2007 aikana rakennusviraston palveluksessa olleet kartoittajat kartoittivat Itäkeskuksen alueella erikois- ja perustasoa edellyttävät reitit lukuun ottamatta Mustapuron polkua, joka liitettiin perustason reitteihin myöhemmin. Reiteiltä kartoitettiin merkittävät esteet, joihin liittyvät tiedot tallennettiin kaupungin estetietokantaan. Kartoitus kattoi vain katualueita, alueen puistoja ei sisältynyt kartoitukseen. HKL on kartoittanut julkisen liikenteen pysäkit.

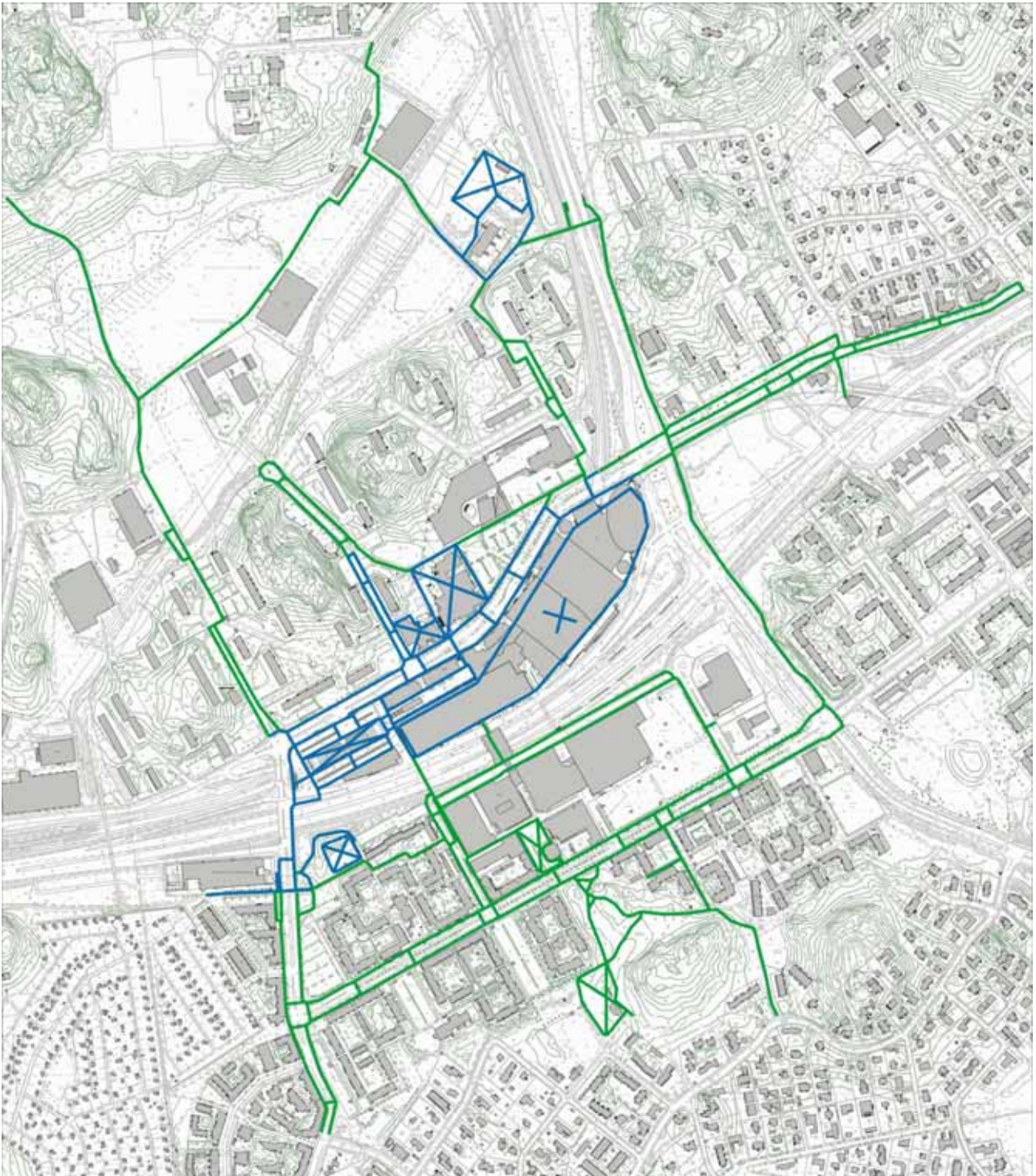
Itäkeskuksen alueella kartoitettiin yhteensä n. 150 ongelmakohdetta. Korkeita reunakiviä (reuna 50 mm tai enemmän) oli vain muutamia, lähinnä Kauppakartanonkadulla kadun suuntaisissa ylityksissä ja Olavinlinnantiellä. Kiireisimmät tyyppiirustusten mukaan korjattavat reunakivet olivat reitillä metroasemalta lirikselle, vaikka siinä ei ollut korkeita reunatukia (paitsi Itäkadun keskisaarekkeella). Yli 50 mm korkeat reunakivet eivät sijoittuneet kaikkein käytetyimmille reiteille muuten, kuin Kauppakartanonkadun osalta. Huonokuntoisimmat suojatiemerkinnot olivat bussiterminaalien ympäristössä ja siinä ne olivat todella huonossa kunnossa. Lisäksi huonokuntoisia merkintöjä oli Vanhanlinnantiellä.

Havaittujen ongelmien ja niiden edellyttämien toimenpiteiden kiireellisyys on arvioitu yhdessä muiden työn aikana tunnistettujen ongelmien kanssa. Ne on viety varsinaisille toimenpidekartoilta silloin, kun ne edellyttävät toimenpiteitä, jotka eivät ole mahdollisia normaalin kunnossapidon puitteissa. Muutoin toimenpiteet on viety kaupungin paikkatietokantaan, josta tarvittavat toimenpiteet välittyvät suoraan alueen kunnossapitajille.

Kartoituksessa esille tulleita esteettömyysongelmia olivat:

- Suojatiemerkinnotiin liittyvät puutteet erityisesti metroaseman ja bussiterminaalien ympäristössä.
- Suojateiden keskikorokkeisiin liittyvät puutteet erityisesti metroaseman ja bussiterminaalien lähiympäristössä ja Turunlinnantiellä.
- Kulkuväyliin ja päälysteisiin liittyvät puutteet, painumat, vauriot ja epätasaisuudet.
- Pysäkkialueisiin liittyvät puutteet.
- Alikulkujen valaistukseen liittyvät ongelmat.
- Kalusteisiin ja varusteisiin liittyvät puutteet tai ongelmat.
- Portaisiin ja luiskiin liittyvät puutteet erityisesti alikulkuihin ja siltoihin liittyen.

- Kuivatukseen liittyvät ongelmat, painumat, vauriot ja epätasaisuudet.
- Väylien pituus- ja sivukaltevuuteen liittyvät ongelmat. Sivukaltevuus erityisesti Itäpolulla ja Marjaniementien sillan jalankulkuväylällä, pituuskaltevuus yhteyksissä Myllypuroon.

Kuva 10. Kaupungin esteettömyyskartoituksessa kesällä 2007 kartoitetut alueet ja reitit. Sinisellä on merkitty erikoistason ja vihreällä perustason alueet ja reitit.

4 ITÄKESKUKSEN ESTEETTÖMYYSONGELMAT

4.1 Esteettömyyshavainnot kaduittain

Kauppakartanonkatu

Kauppakartanonkatu on Itäväylän eteläpuolisen alueen pääkatu, joka kokoaa sekä alueen julkisen ja ajoneuvoliikenteen että kevyen liikenteen. Kauppakartanonkatu on peruskorjattu kokonaan vuonna 2003 ja silloin on toteutettu jalkakäytävien ja suojateiden esteettömyysratkaisut, kuten suojateiden korotukset, varoittavat alueet ja madalletut reunatuet. Kauppakartanonkadun suunnittelussa käytettiin tuolloin eri vammaisjärjestöjen asiantuntijoita ja niinpä ratkaisut täyttävätkin varsin hyvin esteettömyyden vaatimukset, vaikka ratkaisut eivät ole nykyisten tyyppipiirustusten mukaisia.

Kauppakartanonkadun keskiosaan on tulossa muutoksia suojatiejärjestelyihin, jotka liittyvät Ystävydenpuiston alle tulevan väestösuojaan ja katuliittymän rakentamiseen. Väestösuojaan johtavan ajoyhteyden järjestelyt tulevat vaikuttamaan kadun suojatiejärjestelyihin Ystävydenpuiston lähiympäristössä. Sitä varten Näkövammaisten Keskusliitto on suorittanut tämän työn yhteydessä alueella liikkuvien näkövammaisten keskuudessa kyselyn siitä, minne valo- ja ääniohjattu suojatie tulisi sijoittaa. Kyselyn tulokset ja ehdotukset ovat tämän raportin liitteenä ja ne toivotaan otettavan huomioon alueen liikennejärjestelyjä suunniteltaessa (Liite 6).

Kuva 11. Kauppakartanonkadun suojateille johtaa jalkakäytävän ja pyörätien poikki varoittava raita, joka toimii ohjauksena suojatielle ja varoittaa kadun pyöräilijöitä suojatiestä.

Kauppakartanonkadun esteettömyyshavainnot:

- Suojateiden hahmotettavuutta on lisätty jalkakäytävän ja pyörätien poikki kulkevalla varoitusraidalla sekä reunatuen vieressä olevalla varoitusalueella.
- Maalatut suojiemerkinnot ovat pääosin hyväkuntoisia.
- Reunatuot ovat pääosin madallettuja.
- Pyörätie ja jalkakäytävä ovat erotettuja erilaisin materiaalein (asfaltti ja betonikivi) ja kadun eteläpuolella lisäksi maaliraidalla. Näkövammaisten liikkumista helpottavaa maaliraitaa toivotaan myös kadun pohjoispuolelle.
- Istutuskaista on päällystetty samoin kuin jalkakäytävä pyörätien toisella puolella, mistä johtuen matka reunatuelta jalkakäytävälle muodostuu pitkäksi ja vaikeaksi hahmottaa näkövammaiselle, joka ei voi hyödyntää kontrastiraitoja.
- Istutuskaistalla olevien puiden ja köynnösten ympärillä ei ole varoittavia materiaaleja eikä myöskään painonappitopissa, jotka on sijoitettu keskelle istutuskaistaa.
- Kaikki bussi- ja raitiotiepysäkit ovat korottamattomia.
- Pyörätie on ohjattu aina jalkakäytävän reunassa olevien pysäkkikatosten takaa.

Kuva 12. Pysäkkialueen reunassa on varoitusraita ja pyörätie on ohjattu pysäkkikatosten takaa.

Marjaniementie

Marjaniementie on tärkeä yhteys Itäkeskuksen metroasemalta Marjaniemen ja Roihuvuoren suuntaan. Marjaniementien merkittävyyttä esteettömyyden kannalta lisää Näkövammaisten Keskusliitto ry:n toimitalon liriksen sijoittuminen sen varteen. Liriksessä työskentelee ja asioi päivittäin monia näkövammaisia, jotka saapuvat sinne metroasemalta tai bussiterminaalilta Marjaniementien kautta tai mikäli he asuvat Itäkeskuksessa, he saapuvat lirikseen lähikatuja ja Marjaniementietä kulkien. Liriksen alapihalta johtaa alikulku Marjaniementien alitse Itäpolulle. Alapihalle johtaa porras liriksen edusta-aukiolta tontin puolella.

Vaikka etäisyys metroasemalta lirikseen on lyhyt, niin se edellyttää bussiterminaalialueen, Itäkadun ja Marjaniementien ylitystä. Molemmat katujen risteykset ovat valo-ohjattuja ja niissä on myös ääniopaste. Reitin suojateille suunniteltiin liriksen suunnittelun yhteydessä näkövammaisille tarkoitettua ohjaavaa raidat ja varoittavat alueet, jotka toteutettiin betonilaattaan kiinnitetyillä kohokuvioituilla metallilevyillä. Laatat rikkoutuivat hyvin nopeasti ja ne on korvattu valkoisilla betonikivillä, joiden toimivuus perustuu värikontrastiin niiden tuntovaikutuksen ollessa vähäinen.

Marjaniementien länsipuolella on eroteltu pyörätie ja jalkakäytävä, joka kulkee liriksen editse. Molemmat ovat asfalttipäällysteisiä ja erottelu on hoidettu maaliviivalla, jota osa näkövammaisista voi käyttää apuna kulkiessaan lirikseen. Kadun itäpuolella ei ole eroteltua pyörätietä, mutta sinne toivotaan ohjausraitaa. Jalkakäytävä on liian kapea jalankulun ja pyörätien erottamiseen, mutta itäpuolelle on tulossa maaliraita katkoviivalla 1/3. Kauppakartanonkadun risteyksessä Marjaniementien liittyy länsipuolella olevaan Tähtisadeaukioon, joka on erotettu kadusta pollaririvein.

Marjaniementien esteettömyyshuomioita:

- liriksen kohdalla suojatiellä on reunatuen vieressä varoittava kontrastialue sekä valo- ja ääniopasteet.
- Maalatut suojatiemerkinnot ovat pääosin hyväkuntoisia.
- Suojateiden reunatuot on madallettu, mutta ne eivät ole nykyisten tyyppiinustusten mukaisia.
- Maaliraita jalkakäytävän ja pyörätien välissä ohjaa näkövammaisia kulkijoita kadun länsipuolelle.
- Marjaniementien alikululle johtava luiska on pitkä ja jyrkkä ja siitä puuttuvat välitasanteet.
- Alikulun sivuilla olevat reunatuot helpottavat näkövammaisten liikkumista, mutta alikulun valaistus on puutteellinen.
- Tähtisadeaukion kohdalla olevassa pollaririvissä ei ole varottavaa materiaalia, mutta materiaali helpottaa niiden havaitsemista kadulta päin saavuttaessa.

Kuva 13. Valkoinen raita jalkakäytävän ja pyörätien välissä auttaa heikkonäköisiä kulkijoita, mutta siitä puuttuu tunnistettava pintastruktuuri. Pollaririvistä puuttuu varoittava materiaali, materiaali ero estää törmäystä ainoastaan kadun suunnasta tultaessa.

Asiakkaankatu

Asiakkaankatu johtaa Kauppakartanonkadulta kävelysillalle, josta on siltayhteys Itäväylän ylitse Tallinnanaukiolle ja Itäkeskuksen bussiterminaaliin. Tämä kadun osuus muodostaa tärkeän kevyen liikenteen yhteyden, mutta kadun Itäväylän suuntainen loppuosa on luonteeltaan huoltokatu, jolla on vain vähän kevyttä liikennettä.

Asiakkaankadulla ei ole erityisiä esteettömyysongelmia, mutta siihen liittyvän Asiakkaankadun sillan eteläpää on monessa suhteessa ongelmallinen. Sillan Asiakkaankadulle laskeva eteläosa muodostaa erittäin pitkän ja jyrkän luiskan, jossa on vain yksi välitasanne. Sillan asfalttipäällyste on epätasainen ja sillan eteläpäässä se on kerääntynyt liikuntasaumojen kohdalle koko sillan leveydelle valleiksi, jotka aiheuttavat kompastumisvaaraan ja niiden ylittäminen pyörätuolilla on vaikeaa. Asiakkaankadun sillalle on porrasyhteys Asiakkaankadun kulmasta, mutta ei hissiyhteyttä.

Asiakkaankadulta on hissiyhteys Hansasillalle, joka johtaa sisätilana kauppakeskuksen eteläosasta Itäväylän yli sen pohjoisosaan. Hissi mahdollistaa esteettömän pääsyn Asiakkaankadulta sillan tasolle, mutta hissien sijoitus Citymarketin ja kauppakeskuksen eteläosan taakse vaikeuttaa sen käyttöä. Lisäksi Asiakkaankadulta johtaa Itäväylän ylitse teräsrakenteinen ja puupintainen kävelysilta Hansasillan itäpuolella. Silta on alkujaankin tehty väliaikaiseksi ja se tullaan poistamaan Itäväylän ja Kehä I:n liikennejärjestelyjen myötä. Väliaikaisen kevyen liikenteen sillan luiskat ovat

jyrkkiä, eikä siltaa voida sen rakenteen takia muuttaa esteettömäksi. Sillan yhteys Asiakkaankadulta Itäkadulle ei myöskään palvele enää nykytilanteessa luontevasti alueen kevyen liikenteen tarpeita, koska sen sijoitus kauppakeskusten taakse huoltokaduille tekee sillan vaikeasti saavutettavaksi.

Kuva 14. Asiakkaankadun sillan luiska on jyrkkä ja matka välitasanteelle on liian pitkä. Liikuntasaumoissa on pyörätuolilla vaikeasti ylitettäviä epätasaisuuksia.

Asiakkaankadun esteettömyyshavaintoja ovat:

- Asiakkaankadun silta ja Itäväylän kevyen liikenteen silta eivät täytä esteettömyysvaatimuksia. Luiskat ovat pitkiä ja jyrkkiä ja matkat välitasanteille ovat liian pitkiä. Silloille on porrasyhteys, mutta ei hissiyhteyttä.
- Asiakkaankadun sillan alta puuttuu varoittava materiaali, joka estää törmäyksen siltarakenteisiin.
- Suojateiden reunatuet on madallettu, mutta ne eivät ole nykyisten tyyppipiirustusten mukaisia.
- Maalatut suojatiet ovat suhteellisen hyväkuntoisia.

Itäpolku

Itäpolku muodostaa tärkeän kevyen liikenteen yhteyden silloin, kun kuljetaan Marjaniementien alkulun kautta Asiakkaankadulle ja Lyypekinkujalle. Esteettömän leikkipaikan sijoitus Marjaniementien ja Itäväylän kulmassa olevalle Leikkimäelle lisää Itäpolun merkittävyyttä esteettömyyden kannalta. Itäpolku kulkee asuinkorttelin lävitse ja se on ilmeeltään tontin sisäinen raitti, vaikka se on yleinen katu. Itäpolulla ei ole tehty merkittäviä parannustoimia rakentamisen jälkeen.

Esteettömyyshavaintoja ovat:

- Reitti Marjaniementieltä Asiakkaankadulle on vaikeasti hahmotettava.
- Painumat ovat aiheuttaneet päällysteisiin voimakasta sivukaltevuutta ja epätasaisuutta. Päällysteet ovat huonokuntoisia.

Visbyinkatu ja Visbyнкуja

Visbyinkatu ja Visbyнкуja johtavat Kauppakartanonkadulta Citymarketille ja Itäkeskuksen kauppakeskuksen eteläosiin. Kauppakeskuksen pysäköintialueelle ja huoltoalueille johtava ajoneuvoliikenne leimaa katujen luonnetta, vaikka ne palvelevat myös jalankulkuliikennettä Kauppakartanonkadun ja Citymarketin välillä. Kulku kaduilla on pääosin esteetöntä kadun rakenteiden osalta, mutta jalankulku edellyttää molemmilla kaduilla Citymarketin pysäköintialueelle johtavan ajotien ylitystä, joka aiheuttaa vaaraa. Citymarket on laatimassa alueelle suunnitelmia, jotka voivat vaikuttaa monin tavoin alueen järjestelyihin tulevaisuudessa.

Esteettömyyshavaintoja:

- Citymarketin pysäköintialueelle ajo aiheuttaa vaaraa jalankululle, eikä tonttiliittymissä ole suoja- ja varoitusalueita.
- Suojateiden reunatuet on madallettu, mutta ne eivät ole nykyisten tyyppi- ja rakennusmuotojen mukaisia.
- Suoja- ja varoitusalueet ovat paikoin kuluneita ja näkyvät huonosti.
- Jalkakäytävien pinnat ovat painumista johtuen liian kaltevia ja päällysteet ovat huonokuntoisia.

Kangasvuokontie, Voikukantie ja Tupasvillanpolku

Kangasvuokontie ja Voikukantie ovat asuinkortteleihin johtavia umpikatuja, joiden välissä kulkee asuinkorttelien sisäinen kevyen liikenteen yhteys Tupasvillanpolku, jonka varteen sijoittuu kivetty puistoaukio, jolla on penkkejä oleskelua varten.

Voikukantien varrella sijaitsee Itäkeskuksen palvelutalo, jonka yhteydessä toimivat vanhusten ryhmäkodit Voikukka, Ruiskukka ja Kehäkukka sekä vanhusten päivätoimintayksikkö Ruskopirtti. Lisäksi palvelutalossa on palveluasuntoja. Palvelutalo toimii remontin vuoksi väliaikaisesti Haagasassa, mutta palaa Voikukantien kiinteistöön vuoden 2008 lopussa. Palvelutalon asukkaiden keski-ikä on 84 vuotta, joten he tarvitsevat liikkumiseen usein apuvälineitä, keppiä, rollaattoria ja pyörätuolia ja liikkuminen lähialueella tapahtuu pääsääntöisesti henkilökunnan avustamana. Lisäksi palvelutalon palveluja, esim. ruokailua, käyttävät lähialueella asuvat vanhukset. Voikukantielta on myös yhteys Ystäväydenpuiston laidassa sijaitsevaan päiväkotikiin Mustikkaan.

Kuva 15. Tupasvillan aukiolla on runsaasti penkkejä, mutta ne eivät vastaa nykyisiä esteettömyysvaatimuksia. Istuimet ovat vaikeasti hahmotettavia, matalia ja ilman käsinoja.

Esteettömyyshavaintoja:

- Jalkakäytävien päällysteissä on painumia ja niistä johtuvaa epätasaisuutta, lätäköitymistä ja rikkonaisuutta.
- Suojateiden reunatuet ovat madallettuja, mutta ne eivät vastaa nykyisiä tyyppipiirustuksia.
- Suojatiemaalaukset ovat pääosin hyväkuntoisia.
- Tupasvillanpolun aukiolla on tarpeettomia korokkeita, jotka vaikeuttavat aukiolle pääsyä.
- Penkit eivät täytä nykyisiä esteettömyysvaatimuksia.

Turunlinnantie

Turunlinnantie muodostaa Itäkeskuksen pohjoisosan pääkadun, joka sijoittuu Itäkeskuksen kauppakeskuksen ja Puotinharjun vanhan ostoskeskuksen ja asuinalueen väliin. Turunlinnantietä on parannettu Itäkeskuksen kauppakeskuksen ja Stoa:n rakentamisen aikoihin. Katu rajautuu länsipäässä Itäkeskuksen bussiterminaaliin, mistä syystä sitä käyttävät sekä paikallis- että kaukoliikenteen linja-autot, joiden pysäkit sijoittuvat Kauppakeskuksen keskiosaan. Kadun molemmin puolin

kulkevat erotellut kevyen liikenteen väylät, asfaltoitu pyörätie ja betonikivetty jalkakäytävä. Turunlinnantie on kuitenkin luonteeltaan pääosin läpiajokatu ja kauppakeskusten välinen kevyt liikenne risteää sen poikki monitoimitalo Stoaan kohdalla katutasossa tai käyttäen Tallinnanaukiolta Stoalle johtavaa kävelysiltaa.

Turunlinnantielle on laadittu uusi liikennesuunnitelma (Liite 2), joka toteutuessaan parantaa liikkumisolosuhteita alueella. Lisäksi Kehä I:n ja Itäväylän tulevat liittymäjärjestelyt tulevat vaikuttamaan Turunlinnantien ja Kehä I:n liittymään.

Kuva 16. Turunlinnantien ja Kehä I:n liittymä ympäristöineen muodostaa laajan ja vaikeasti hahmotettavan liikennealueen, joka tulee muuttumaan liittymäalueen muutossuunnitelmien toteutuessa.

Turunlinnantien esteettömyyshavainnot:

- Bussipysäkit ovat korottamattomia.
- A-standit ja polkupyörät aiheuttavat ajoittain liikkumisesteitä jalkakäytävällä Itäkeskuksen kauppakeskuksen sisäänkäyntien luona.
- Suojateiden reunatuet on pääosin madallettu, mutta ne eivät vastaa nykyisiä tyyppipiirustuksia.
- Massatut suojatiemerkinnot ovat pääosin hyväkuntoisia ja niissä on riittävä kontrasti. Maalaukset ovat paikoin kuluneita.
- Stoaan kohdalla olevalla vilkkaalla suojatiellä ei ole valo- ja ääniopasteita.

Kuva 17. Turunlinnantietä leimaa läpiajoliikenne, mistä johtuen katutasossa tapahtuva kadun ylitys on ajoittain hankalaa ilman liikennevaloja.

Itäkatu

Itäkatu on luonteeltaan huoltokatu, joka sijoittuu Itäkeskuksen kauppakeskuksen ja Itäväylän väliin. Jalankulku kadulla on erittäin vähäistä lukuun ottamatta sen länsipäätä, joka nousee Itäkeskuksen metroaseman ja bussiterminaalin sivulle. Jalankulku bussiterminaalilta Marjaniementielle ja siten esimerkiksi Näkövammaisten Keskusliiton toimitalo Iirikseen edellyttää Itäkadun ylitystä ja tapahtuu sen kautta.

Itäkadun esteettömyyshavainnot:

- Näkövammaisten ohjaus suojaiteilla on hoidettu varoittavin kontrastialuein ja ääniopasteiden avulla.
- Päätyvien jalkakäytävien päihin on laitettu jalankulkua estävä ja ohjaava kaide.
- Suojaiteiden reunatuet on madallettu, mutta ne eivät ole nykyisten tyyppiinrustusten mukaisia.
- Suojatiemerkinnot ovat hyväkuntoisia ja kontrasti riittävä.

Olavinlinnantie ja Kajaaninlinnantie

Olavinlinnantie ja Kajaaninlinnantie johtavat Itäkeskuksen pohjoisosan kouluille sekä liikuntapui-
toon ja sitä kautta Myllypuroon. Olavinlinnantien varteen sijoittuvat lisäksi Itäkeskuksen uimahalli,
päiväkoti Puotinharju ja Matteuksen kirkko.

Kuva 18. Itäkeskuksen uimahallille johtavan suojatin reunatuet on madallettu, mutta piha-alueella on monia näkövammaisten kulkua haittaavia esteitä.

Esteettömyyshavaintoja:

- Suojateiden maalaukset ovat kuluneita ja niiden näkyvyys on huono.
- Suojateiden reunatuet on madallettu, mutta ne eivät vastaa nykyisiä esteettömyysvaatimuksia.
- Olavinlinnantiellä on muutamia penkkejä, mutta niistä puuttuvat käsinojat.

Kastelholmantie, Korsholmantie ja Korsholmanpolku

Kastelholmantie on asuinkortteleihin johtava umpikatu, josta on ajoyhteys Puotinharjun vanhalle ostoskeskukselle, mutta pääosin käynti liikkeisiin tapahtuu kiinteistön toiselta puolelta. Korsholmantie johtaa Korsholmanpolun kautta liikuntapuistoon ja se on tärkeä kevyen liikenteen yhteys Myllypurosta Itäkeskukseen. Lisäksi Korsholmanpolku johtaa Mustapuronpolun ja Myllytontunpolun kautta leikkipuisto Mustapuroon ja päiväkotia Myllytonttuun, jonne on ajoyhteys. Korsholmanpolku on kaavassa jalankululle ja polkupyöräilylle tarkoitettu tie, jolla huoltoajo ja ajo päiväkotiin on sallittu.

Kuva 19. Korsholmantiellä suojatien reunatuet on madallettu, mutta ne eivät vastaa nykyisiä tyyppiirustuksia.

Esteettömyyshavaintoja:

- Suojateiden maalaukset ovat paikoin kuluneita ja huonokuntoisia.
- Suojateiden reunatuet on madallettu, mutta ne eivät vastaa nykyisiä esteettömyysvaatimuksia.
- Korsholmantien länsipuolen jalkakäytävä katkeaa Kastelholmantien liittymässä ja suojatie Kastelholmantien ylitse puuttuu. Ajoin on risteysalueella on erittäin leveä ja liittymä on vaikeasti hahmotettava.
- Pysäköintipaikkoja rajaavista pollareista puuttuvat varoittavat alueet Puotinharjun ostoskeskuksen luona.
- Kastelholmantiella on voimakas pituuskaltevuus, joka ei mahdollista esteettömyyttä.

Vanhanlinnantie ja Brahelinnantie

Vanhanlinnantie jatkaa Turunlinnantien linjaa Itäväylän pohjoispuoleisena pääkatuna, jota käyttää Itäkeskuksen kautta kulkeva bussiliikenne. Lisäksi Vanhanlinnantieltä on Brahelinnantien kautta ajoyhteys Puotilan metroasemalle ja kevyen liikenteen yhteys Itäväylän alitse Puotilaan. Puotilan metroasema palvelee myös Itäkeskuksen koillisosia, joilta matka Puotilan metroasemalle on paljon lyhyempi kuin Itäkeskuksen metroasemalle.

Esteettömyyshuomioita:

- Kulkupinnat ovat tasaisia ja suhteellisen hyväkuntoisia.
- Suojateiden reunatuet on madallettu, mutta ne eivät ole nykyisten tyyppipiirustusten mukaisia.
- Puotilan metroaseman ympäristö on esteetön.
- Bussipysäkit ovat korottamattomia.

Kuva 20. Sadevesikouru katkaisee kulkuyhteyden pysäkillle Vanhanlinnantielle.

Kuva 21. Puotilan metroasema on uusi ja sekä asema että sen lähiympäristö on esteetön.

Kehä I ja Meripellontie

Kehä I on yleinen tie, joka liittyy Turunlinnantien ja Itäväylän liittymässä Itäkeskuksen katuverkkoon. Kehä I on tiehallinnon hoidossa. Sen varrella on Itäkeskuksessa 3 bussipysäkkiä, jotka palvelevat pääosin paikallisliikennettä. Kehä I:n itäpuolisille bussipysäkeille johtaa kevyen liikenteen väylä ja pohjoisemmalta pysäkiltä kevyen liikenteen alikulku, joka yhtyy Kehän länsipuolella Mustanpuronpolkuun. Rampit bussipysäkeille ovat suhteellisen jyrkkiä, mutta ne on varustettu liikkumista helpottavilla käsijohteilla. Bussipysäkit ovat korottamattomia.

Meripellontie jatkaa Kehä I:n linjaa Itäväylän eteläpuolella. Se on vilkas ajoneuvoliikenteen väylä, joka erottaa Puotilan ja Itäkeskuksen. Kadun Itäkeskuksen puoleisella sivulla ei ole jalkakäytävää, joten Puotilan puolella oleva kevyen liikenteen väylä palvelee myös Itäkeskuksen kevyttä liikennettä Itäväylän yli. Itäväylän sekä Kehä I:n ja Meripellontien liittymä tulee muuttumaan lähivuosina eritasoliittymäksi, joten tilanne alueella tulee muuttumaan täysin Kehä I:n Turunlinnantien liittymästä Kauppakartanonkadun liittymään asti. Siitä syystä liittymäalue on jätetty tässä yhteydessä huomiotta. Meripellontien ja Kauppakartanontien liittymä on saneerattu Kauppakartanontien peruskorjauksen yhteydessä ja sitä koskevat Kauppakartanonkadun kommentit.

Kuva 22. Meripellontiellä kulkua vaikeuttavat työmaat. Itäväylän risteys tulee muuttumaan lähivuosina eritasoliittymäksi.

4.2 Esteettömyyshavainnot toreilla ja aukioilla

Tallinnanaukio

Tallinnanaukio on Itäkeskuksen alueen merkittävin aukio, jossa on etenkin kesäisin vilkasta torimyyntiä. Aukio on perusrakenteeltaan pääosin esteetön. Samoin kulku aukiolta Itäkeskuksen kauppakeskukseen ja metroasemalle on esteetöntä.

Tallinnanaukio on peruskorjattu vuonna 2006, mutta peruskorjaus on päällysteiden osalta epäonnistunut niin, että päällyste joudutaan uusimaan kokonaan. Siitä syystä aukion päällysteitä ei ole käsitelty tarkemmin tässä yhteydessä, vaan esteettömyyshavainnot koskevat pääosin muita aukion rakenteita. Päällyste tullaan uusimaan vuonna 2008.

Kuva 23. Kaadetut pollarit aiheuttavat kompastumisvaaraa jalankulkualueilla. Varoittavat materiaalit puuttuvat.

Esteettömyyshuomioita:

- Tallinnanaukion kiinteät penkit soveltuvat istuintason korkeuden puolesta monille käyttäjryhmille, mutta niistä puuttuvat käsinojat.
- Kaadetut pollarit taksiaseman puoleisessa päässä ovat vaarallisia etenkin näkövammaisille.

- Istutusaltaat ja köynnöstelineet taksiaseman luona aiheuttavat näkövammaisille törmäysvaaraa.
- Taideteos kurottuu altaan reunan ulkopuolelle aiheuttaen näkövammaisille törmäysvaaran.

Kuva 24. Tallinnanaukion päällystekivien liikkuminen on johtanut leveiden ja syvien kolojen syntymiseen laattojen saumoissa.

Lyypekinaukio ja Lyypekinkuja

Lyypekinaukio ja Lyypekinkuja muodostavat Itäkeskuksen eteläosan keskeisen jalankulkualueen, jonka kautta on yhteys sekä Citymarketiin että Hansasillan ja Asiakkaankadun sillan kautta Itäväylän ylitse Tallinnanaukiolle ja metroasemalle.

Esteettömyyshavaintoja:

- Lyypekinaukion päällysteet ovat pääosin hyväkuntoisia, mutta Lyypekinkujalla on painumista johtuvaa epätasaisuutta ja päällysteet ovat huonokuntoisia.
- Lyypekinkujalla valaisinpylväät on sijoitettu kulkuväylälle.
- Penkkejä on riittävästi, mutta niistä puuttuvat käsinojat.
- Puut ja kalusteet on sijoitettu Lyypekinaukiolla johdonmukaisesti riveihin niin, että törmäysvaara minimoituu.

Kuva 25. Lyypekin aukion kalusteet on sijoitettu johdonmukaisesti puuriviin.

Kuva 26. Lyypekinkujalla on pahoja painumia ja rikkoutuneita päällysteitä etenkin jalankulkuarkadissa tontin puolella.

Stoan aukio

Stoan aukio jää kulttuurikeskus Stoan, Matteuksen kirkon, Päiväkoti Puotinharjun ja Puotinharjun vanhan ostoskeskuksen väliin. Myöhemmin aukion puistomaiseen pohjoisosaan on tulossa myös ortodoksikirkko. Vaikka aukio on luonteeltaan ja toiminnaltaan julkinen tila, niin se on virallisesti kulttuurikeskus Stoan tonttia ja sen kunnossapidosta vastaa kiinteistö. Aukiolta on esteetön yhteys hissin ja kevyen liikenteen sillan kautta Tallinnanaukiolle. Kulttuurikeskus Stoan kiinteistössä sijaitseva hissi on kiinteistön hoidossa, mutta se palvelee yleistä jalankulkua. Aukiolta on esteetön kevyen liikenteen yhteys Turunlinnantielle, Olavinlinnantielle ja Puotinharjun vanhalle ostoskeskuskelle samoin kuin kulttuurikeskus Stoaan.

Aukion päällyste on epätasainen johtuen käytettyjen betonilaattojen ja nupukiviraitojen asennuksesta niin, että raidat jäävät sileän laattapinnan alapuolelle. Aukiolla olevien portaiden yhteydessä on asianmukaiset luiskat lukuun ottamatta kävelysillalle johtavia portaita, joiden yhteydessä on vain lastenvaunuluiska.

Kuva 27. Tallinnanaukiolta Stoan aukiolle johtava silta päättyy portaisiin, mutta korvaava esteetön hissiyhteys löytyy rakennuksesta portaiden sivusta. Portaiden yhteydessä on lastenvaunuluiska, joka on erittäin jyrkkä.

4.3 Esteettömyyshavainnot puistoissa

Ystävydenpuisto

Ystävydenpuisto on tärkeä lähivirkistysalue Itäkeskuksen eteläpuoleisen alueen asukkaille. Lisäksi se toimii Itäkeskuksen Palvelutalon ja alueen päiväkotien virkistysalueena. Puistossa sijaitsee mm. Puotilan ala-asteen koulun osia sekä Iso-Antin leikkipuisto.

Kuva 28. Ystävydenpuisto tarjoaa erilaisia puistotiloja ja virkistysmahdollisuuksia lähialueen asukkaille, Itäkeskuksen palvelutalon käyttäjille ja alueen päiväkodeille.

Esteettömyysnäkökohtia:

- Kulku puistokäytävillä on pääosin esteetöntä, mutta maaston korkeuseroista johtuen puistokäytävillä on paikoin suuri pituuskaltevuus.
- Sorapintaiset käytävät ovat paikoin pehmeitä ja vaikeakulkuisia ja käytävä leviää paikoin puistoon ilman selkeästi erottuvaan reunaan.
- Penkkejä ei ole riittävästi, ne ovat huonokuntoisia ja niistä puuttuvat käsinojat.
- Roska-astiat ovat huonokuntoisia eikä niitä ole riittävästi.
- Puistokäytävien valaistus on riittämätön.

Liikuntapuisto

Itäkeskuksen ja Myllypuron liikuntapuisto muodostaa erittäin laajan ja monipuolisen urheilu- ja virkistysalueen. Puistosta on laadittu uusi asemakaava, joka tulee muuttamaan jossain määrin puiston kulkureittejä ja toimintoja.

Puisto sijoittuu maastoltaan tasaiseen laaksoon, joten liikkuminen itse puistossa on pääosin esteetöntä. Urheilupuiston molemmiin puolin maasto nousee ja etenkin Myllypuron puolella voimakkaasti nouseva maasto vaikeuttaa kulkuväylien esteettömyyttä. Puistossa kulkee useita poikittais- ja pituussuuntaisia käytäviä, jotka tarjoavat erilaisia vaihtoehtoisia reittejä puiston sisällä sekä Itäkeskuksen ja Myllypuron välillä. Puistokäytävien päällysteet ovat joko asfalttia tai soraa.

Kuva 29. Sorapintaiset puistokäytävät yhdistävät urheilupuiston toimipisteitä niin, että luontevat yhteydet puiston lävitse katkeavat paikoin rakennuksiin ja aitoihin.

Samoilijanpolku

Samoilijanpolku sijaitsee urheilupuiston länsiosassa ja se on kevyen liikenteen yhteys Myllypurosta Kajaaninlinnantielle. Samoilijanpolku on kaavassa määritelty jalankululle ja polkupyöräilylle varatuksi tieksi, jonka jaksolla Ratasmyllynkujalta Myllypuroon on sallittu huoltoajo.

Myllypuron puoleisessa päässä Samoilijanpolun pituuskaltevuus on lähes 10 %, joten se ei sovellu esteettömäksi reitiksi, vaikka se on pääosin asfaltoitu.

Kuva 30. Samoilijanpolku tarjoaa miellyttävän ulkoiluväylän Itäkeskuksesta Myllypuroon. Mutta suuresta pituuskaltevuudesta johtuen reitti ei ole esteetön.

Mustapuronpolku ja Myllytontunpolku

Mustapuron polku yhdistää Itäkeskuksen pohjoisosan katuja, Kajaaninlinnatieä, Olavinlinnantietä ja Korsholman polun kautta Korsholmantietä. Mustapuronpolku kulkee urheilupuiston eteläsivua puiston ja Puotinharjuun asuinalueiden välissä, missä se sijoittuu tasaiseen maastoon ja on siten pääosin esteetön. Itäpäässä Mustapuronpolku liittyy Myllytontunpolkuun ja niiden kautta on ajoyhteys leikkipuisto Mustapuroon ja päiväkotia Myllytonttuun. Em. polut ovat suurimmaksi osaksi määriteltä kaavassa jalankululle ja polkupyöräilylle varatuksi tieksi, jolla on sallittu huoltoajo ja ajo päiväkotiin. Mustapuronpolku on osa kevyen liikenteen pääraittiverkkoa ja se on asfaltoitu.

Myllytontunpolku jatkuu päiväkotia Myllytontulta Myllypuroon tasaisena, mutta ennen Alakiventiehen liittymistä siinä on jyrkkä nousu, joka hankaloittaa kulkua liikuntapuistosta Myllypuron suuntaan. Myllypuron liikuntapuistosta laaditussa uudessa asemakaavassa on esitetty uusi katuyhteys Alakiventieltä jalkapallohallille ja se tulee toteutuessaan parantamaan merkittävästi Myllytontunpolun esteetöntä yhteyttä Alakiventielle. Myllytontunpolku on osittain asfaltoitu ja osittain sorapintainen.

Liikuntapuiston esteettömyyshavainnot:

- Puistokäytävät tarjoavat useita esteettömyydeltään vaihtelevia reittimahdollisuuksia.
- Asfalttipäällysteet ovat suhteellisen hyväkuntoisia ja esteettömiä.

- Sorakäytävillä on paikoin paksua irtosoraa, joka vaikeuttaa liikkumista.
- Myllypuron puoleisessa päässä maaston voimakas nousu estää reittien esteettömyyttä.
- Raiteilta puuttuvat penkit lähes täysin ja ne ovat huonokuntoisia ja ilman käsinojia
- Roskakorit puuttuvat lähes täysin.
- Valaistus on riittämätön esteettömälle reitille.
- Puiston WC:t (Bajamaja) ovat aidatulla kentällä, eivätkä ne ole yleisesti käytössä ja esteettömiä.

Kuva 31. Mustapuronpolku soveltuu maaston puolesta hyvin esteettömäksi ulkoilureitiksi, mutta penkkien määrä ja laatu eivät täytä esteettömyysvaatimuksia.

4.4 Yhteenveto esteettömyysongelmista

Itäkeskuksen alueella esiintyy paljon toistuvia esteettömyysongelmia, jotka on tärkeää tunnistaa yksityiskohtaisia parannussuunnitelmia laadittaessa. Alueelle on maastoltaan suhteellisen tasaista ja suhteellisen uutta, joten maaston korkeuserot tai vanhat rakenteet eivät aiheuta ongelmaa. Suurimmaksi osaksi 1980-luvulla ja sen jälkeen rakennettu alue on kuitenkin tullut peruskorjausvaiheeseen, joka onkin aloitettu mm. Kauppakartanontien osalta. Alueen painumista ja iästä johtuvaa huonokuntoisuutta on etenkin Kauppakartanontiehen liittyvillä kaduilla Itäväylän eteläpuoleisella alueella. On tärkeää, tunnistaa alueen ongelmat ja pyrkiä parantamaan tilannetta niillä kaduilla, jotka ovat toiminnallisesti merkittäviä ja joilla maasto- yms. olosuhteet mahdollistavat esteettömyyden toteuttamisen.

Oheiseen listaan on koottu yhteenvetona Itäkeskuksen alueella yleisesti toistuvia esteettömyysongelmia, joihin tulisi erityisesti kiinnittää huomiota:

- Päälysteet ovat paikoin vanhoja ja huonokuntoisia:
 - o päälysteissä on painumia
 - o materiaalien saumoissa on rikkonaisuutta ja epätasaisuutta
 - o Luonnonkivipäälysteet ovat epätasaisia ja saumat ovat liian suuria
- Suojatien reunatuet ovat pääosin madallettuja, mutta eivät nykyisten tyyppipiirustusten mukaisia.
- Suojatiemaalaukset ovat pääosin vanhoilla kaduilla ja metroaseman alueella paikoin huonokuntoisia ja huonosti erottuvia
- Suojateiden välikorokkeita ei ole aurattu talvella riittävästi (asukaspalaute)
- Kulku metroasemalta liirikseen on ohjattu puutteellisesti
 - o valkoinen pesubetoni ei erotu riittävästi (ei tuntovaikutusta)
 - o ohjausraita ei ole yhtenäinen
 - o sillan liikuntasaumamat aiheuttavat kompastumisvaaraa
- Pyörätien, jalkakäytävän ja istutuskaistan hahmottaminen on vaikeaa kaduilla, joilla ei ole rajaavaa maalausta, materiaaliro ei riitä. Kulkua ohjaavia nurmikon reunatukia ei ole käytetty lainkaan.
- Jalkakäytävälle toivotaan tunnistetta, joka erottaa sen pyörätiestä
- Erilliset suojateiden painonappipylväät ovat kaukana istutuskaistalla ilman varoittavaa materiaalia (Kauppakartanonkatu)
- Kaikissa liikennevaloissa ei ole äänitunnistetta
- Bussipysäkkejä ei ole korotettu edes terminaalialueella, madallettu reunatuki laitureille vaikeuttaa pyörätuolilla nousemista bussiin.
- Sorapintaiset ulkoiluväylät ja kentät ovat hankalia pyörätuolille ja rollaattorille

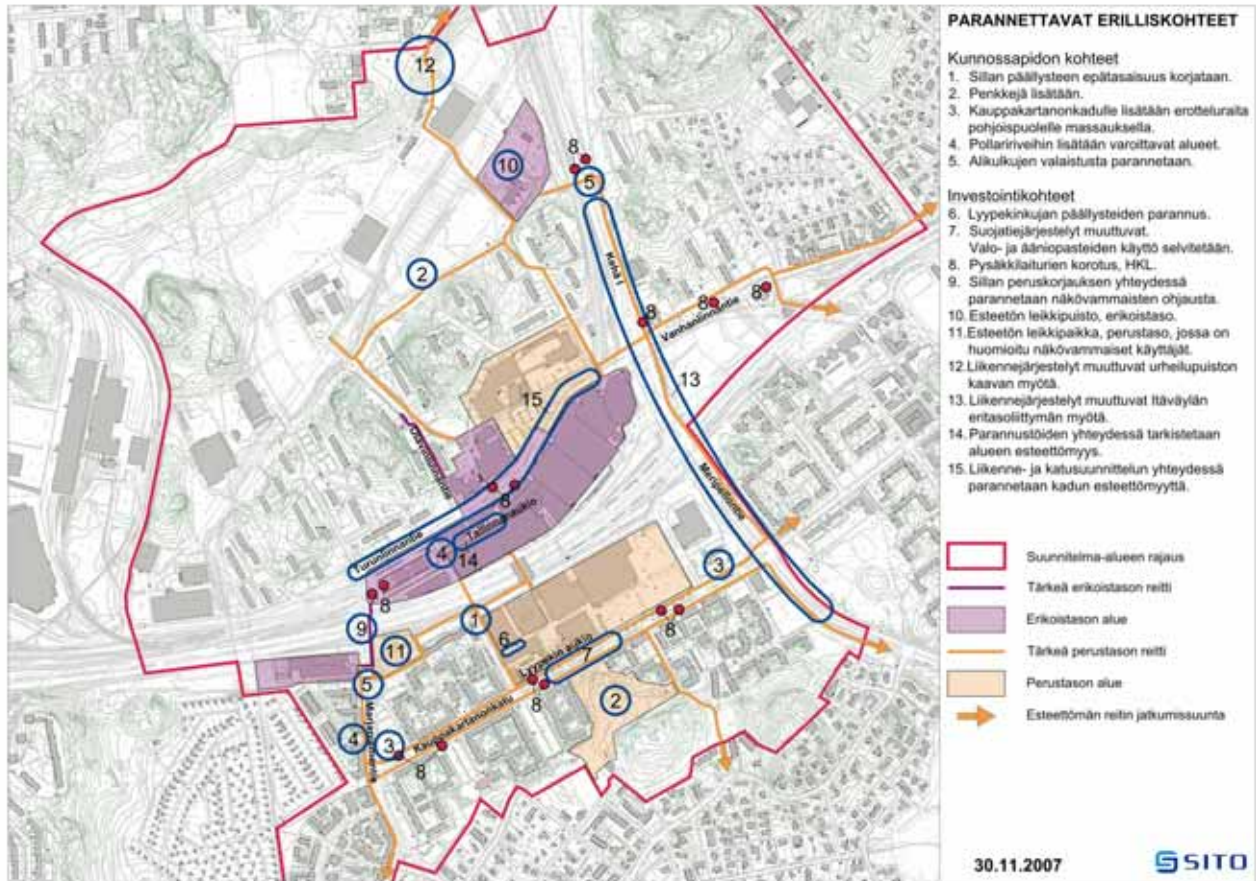
- Ulkoilutiet ovat paikoin huonosti opastettuja
- Mainostaulut on paikoin sijoitettu kulkuväylille (Tallinnanaukio ja Turunlinnantie)
- Työmaat sulkevat kulkuväyliä ja heikentävät päällysteiden kuntoa
- Alikulkujen valaistus on puutteellinen, reunatuki toimii paikoin ohjaavana elementtinä.
- Siltojen rampit eivät täytä nykyisiä mitoitusvaatimuksia
 - o liian pitkiä
 - o levähdystasot puuttuvat tai niiden etäisyys on liian pitkä
 - o käsijohteet ovat puutteellisia
- Väylien pituuskaltevuus on paikoin yli 8 %.

4.5 Myönteisiä huomioita alueen esteettömyydestä

Edellä esitetyistä esteettömyysongelmista huolimatta Itäkeskuksen alueella on monia esteettömyyden kannalta hyviä kohteita ja esimerkkejä.

- Jalankulkualueet ovat yleisesti ottaen hyvässä kunnossa ja esteettömiä
- Suojateiden merkitseminen Kauppakartanonkadulla on positiivista, vaikka valkoinen pe-subetoni ei tunnu riittävästi
- Kulku rakennuksiin ja liikkeisiin on pääosin esteetöntä
- Kauppakeskusten sisäkäytävät tarjoavat pitkiä esteettömiä yhteyksiä kaikkina vuorokauden ja vuodenaikoina
- Suojateiden reunatuet ovat pääosin madallettuja, vaikka ne eivät ole tyyppipiirustusten mukaisia
- Massatut ja maalatut suojatiet ovat hyvin havaittavia ja niissä on hyvä kontrasti.
- Pyörätiet ja jalkakäytävät on yleensä eroteltu eri materiaaleilla.

5 ESTEETTÖMYYDEN KEHITTÄMINEN

Kuva 32. Itäkeskuksen suunnitelmakartta. Kartta A3 koossa liitteenä 1.

5.1 Erikoistason kadut ja alueet

Suunnitelmassa esitetään, että esteettömyyden erikoistason alueiksi määritellään seuraavat alueet ja kadut:

- Itäkeskuksen kauppakeskus, Tallinnanaukio ja kävelysilta
- Kulttuurikeskus Stoa:n ympäristö
- Metroasema ja bussiterminaali
- Turunlinnantien ylitykset kauppakeskuksen ja Stoa:n välillä
- Olavinlinnantie Turunlinnantieltä Itäkeskuksen uimahallille
- Marjaniementien ja Itäkadun jaksot metroasemalta Näkövammaisten keskusliiton talolle.

Erikoistason kadut ja alueet perustuvat alueiden ja reittien toiminnallisen luonteen ja käytön vaatimuksiin. Ehdotetuille alueille ja reiteille sijoittuu merkittäviä yksityisiä ja julkisia palveluja, joiden

tulee olla kaikkien käyttäjäryhmien saavutettavissa. Lisäksi Näkövammaisten Keskusliitto Ry:n toimitalo Iiriksen sijoittuminen Itäkeskukseen tuo alueelle paljon näkövammaisia liikkuja, joille on erityisen tärkeää turvata esteetön reitti julkisen liikenteen terminaalialueelta Iirikseen.

5.2 Esteettömät leikkialueet

Esteettömiksi leikkialueiksi on määritelty seuraavat alueet:

- Itäkeskuksen Leikkimäki, perustason esteetön leikkipaikka, jossa otetaan erityisesti huomioon näkövammaiset käyttäjät
- Leikkipuisto Mustapuro, erikoistason esteetön leikkipuisto

Leikkialueita tulee kehittää niin, että ne soveltuvat kaikille käyttäjäryhmille. Suunnitelmassa esitetään myös puistoihin johtavien reittien määrittelyä perustason reiteiksi niin, että pääsy leikkialueille voidaan turvata kaikille käyttäjäryhmille.

Leikkimäen kehittämisessä tulee ottaa erityisesti huomioon näkövammaiset käyttäjäryhmät Näkövammaisten Keskusliiton toimitalo Iiriksen läheisyyden vuoksi.

Kuva 33. Leikkipuisto Mustapuro tarjoaa maaston ja kulkuyhteyksien puolesta hyvät edellytykset esteettömäksi leikkipuistoksi.

Leikkipuisto Mustapuro on kartoitettu kesällä 2007. Se soveltuu hyvin esteettömäksi leikkipuistoksi, sillä se on tasainen, laaja alue ja leikkivälineet on jo nyt sijoitettu hyvin toimintojen mukaan eri puolille aluetta. Aluetta ei ole aidattu, mutta leikkialue rajautuu melko selkeästi viereiseen päiväkotiin ja sen pihaan ja pohjoispuolelta kasvillisuuteen. Mustapuroon rakennettiin 1989 esteettömiä leikkivälineitä, mutta ne on kaikki jo poistettu huonon kunnon takia. Rakennukseen ei ole esteetöntä sisäänkäyntiä. Rakennuksen wc:ssä on huomioitu esteettömyysasioita, mutta tila on ahdas. Lähimmät yleiset pysäköintipaikat sijaitsevat n. 300 metrin päässä Korsholmantien päässä. Pysäköintipaikoilta on alueelle selkeä opastus. Viereisen päiväkodin pihassa on henkilökunnalle tarkoitettuja pysäköintipaikkoja.

Hyviä puolia:

- Pienemmille tarkoitetut leikkivälineet on erotettu selkeästi omiin ryhmiinsä ja niiden läheisyydessä ei ole isommille tarkoitettuja tai liikkuvia leikkivälineitä
- Keinut on sijoitettu hyvin alueen reunaan
- Keinusta osa on pienille tarkoitettuja turvakaarellisia keinoja
- Rakennuksen edustalla on pieni katos
- Alueella on paljon penkkejä leikkivälineiden läheisyydessä
- osa penkeistä on katoksessa kahluualtaan vieressä
- Penkeissä on selkänojat

Huonoja puolia:

- Alueella ei ole selkeitä kulkuväyliä, sillä suuri osa leikkialueesta on pelikenttää
- Rakennukseen ei ole esteetöntä sisäänkäyntiä
- Esteetön wc ei täytä vaatimuksia
- Mobilus-keinu on rajattu vain juoksueste-aidalla
- Monien leikkivälineiden turva-alustana on pehmeää soraa tai hiekkaa
- Penkeissä ei ole käsinoja
- Pöytien ääreen ei pääse pyörätuolilla
- Levähdysalueita ei merkitty kontrastimateriaalivyöhykkeellä
- Isomman hiekkalaatikon reuna ei erotu
- Kahluualtaan reuna ei ole tasainen (vaan pyöreä)

Parannusehdotuksia:

- Penkeissä tarvitaan eri korkeuksia
- Osaan penkeistä tarvitaan käsijohteet, myös keskikäsijohteita
- Pöytiin tarvitaan pidennetty pöytälevy, jotta sen ääreen pääsee myös pyörätuolilla
- Leikkivälineiden alle tarvitaan turva-alustaa
- Rakennukseen tarvitaan esteetön sisäänkäynti ja esteetön wc
- Tarvitaan esteettömiä leikkivälineitä esim. hiekkapöytä, mahalauta, heilurikeinu (makuukeinu)

5.3 Perustason esteettömät reitit

Tärkeiksi perustason esteettömiksi reiteiksi on määritelty seuraavat kadut:

- Kauppakartanonkatu
- Marjaniementie, muu kuin väli metroasemalta lirkseen
- Asiakkaankatu välillä Kauppakartanonkatu Asiakkaankadun silta ja Hansasilta
- Voikukantie
- Olavinlinnantien loppuosa uimahallilta koululle
- Korsholmantie

Tärkeiksi perustason puistoreiteiksi on määritelty seuraavat reitit:

- Mustapuronpolku Olavinlinnantieltä Korsholmanpolulle
- Myllytontunpolku
- Korsholmanpolku
- Itäpolku välillä Näkövammaisten toimitalo Iiris – Itäkeskuksen Leikkimäki
- Itäväylän eteläpuolinen kevyen liikenteen väylä Leikkimäeltä Asiakkaankadulle

Itäkeskuksen alueen merkittävimmät vanhus- tai vammaispalveluja sekä erityisasumista tarjoavat kohteet ovat Voikukantiellä sijaitseva Itäkeskuksen palvelutalo ja Näkövammaisten toimitalo Iiris. Niiden ympäristössä esteettömyysvaatimukset perustuvat ko. toimipisteiden erityistarpeisiin. Itäkeskukseen on kuitenkin keskittynyt niin paljon muita yksityisiä ja julkisia palveluita, että pääosin esteettömyysvaatimukset lähtevät yleisemmistä toiminnallisista ja käyttöön liittyvistä vaatimuksista. Alueen palveluja käyttää myös suuri määrä Itäkeskuksen ulkopuolelta tulevia käyttäjiä ja alueen palvelujen tulee olla kaikkien käyttäjäryhmien saavutettavissa.

Itäkeskuksen alueella esteettömyyden kannalta tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi nousevat katuosuudet ja raitit, jotka ovat alueella liikkumisen kannalta keskeisiä ja joille ovat keskittyneet julkisen liikenteen palvelut. Itäkeskuksen alueelle keskeisesti sijoitettu kauppakeskus julkisen liikenteen yhteyksineen ja katettuine sisäkäytävineen, siltoineen ja hisseineen tarjoaa merkittäviä esteettömiä kulkureittejä ja helpottaa kulkua erityisesti Itäväylän ylitse kauppakeskuksen etelä- ja pohjoisosien välillä. Sen lisäksi tarvitaan maanpäällisiä esteettömiä yhteyksiä alueen etäisempiin palvelupisteisiin, kuten Itäkeskuksen palvelutalo ja uimahalli sekä leikkipuisto Mustapuro. Lisäksi tarvitaan kaikille käyttäjäryhmille soveltuvia esteettömiä virkistysreittejä puistoihin.

Esteettömien reittien määrittelyssä periaatteena on ollut pyrkimys luoda yhtenäisiä esteettömiä reittejä. Yhdestäkin kohdasta katkeava esteetön kulku voi estää joiltakin käyttäjiltä toimimisen kokonaan.

5.4 Pysäkkien parantaminen

Liikennelaitoksen ja rakennusviraston kartoituksissa on kartoitettu Itäkeskuksen julkisen liikenteen terminaali ja kaikki julkisen liikenteen pysäkkialueet. Itäkeskuksen alueella kaikki pysäkkilaiturit ovat korottamattomia. Pysäkkialueet ovat Liikennelaitoksen vastuualuetta ja Liikennelaitos on käynnistänyt työn bussipysäkkialueiden korottamiseksi. Itäkeskuksen terminaali-alueen ja bussipysäkkien korottamisesta tulisi laatia erillinen ohjelma, jonka puitteissa määriteltäisiin pysäkkien korotustarpeiden kiireellisyys ja korottaminen voisi tapahtua mahdollisimman käyttäjälähtöisesti.

5.5 Yleisesti tarvittavat kunnostustoimet

Itäkeskuksen alueella esiintyy paljon toistuvia esteettömyysongelmia, jotka on tärkeää tunnistaa yksityiskohtaisia parannussuunnitelmia laadittaessa. Alueelle on tyypillistä iältään vaihteleva katuverkko; Osa kaduista on rakennettu 1980-90 -luvulla ja niiden suunnittelussa on huomioitu esteettömyys. Osa kaduista on vanhoja, eikä niillä ole tehty merkittäviä parannustoimenpiteitä eikä siten myöskään esteettömyyskorjauksia. Tällaisten katujen osalta on kuitenkin mahdollista saada aikaan esteettömyyttä pienillä, katujen rakenteellisilla parannuksilla. Siitä syystä on tärkeää, tunnistaa alueen ongelmat ja pyrkiä parantamaan tilannetta niillä kaduilla ja alueilla, jotka ovat toiminnallisesti merkittäviä ja maasto- ym. olosuhteet mahdollistavat esteettömyyden toteuttamisen.

Seuraavissa esteettömyyden parannustoimenpiteissä on priorisoitu hyvän perustason ympäristöjen parantamista.

Suojateiden reunakivien muuttamiseksi esteettömiksi pitäisikin käynnistää alueellinen hanke, jonka puitteissa määritellään parannustarpeet ja kohdennetaan korjaustoimenpiteet. Kiireellisimpinä uudistamiskohteina voidaan pitää suojateita, joissa on 5 cm tai sitä korkeampia reunakiviä tai liian jyrkkiä luiskia suojateille. Tällaisia kohteita on Itäkeskuksessa melko vähän. Tässä esitetyillä esteettömyyden reiteillä olevat katujaksot tulisi laittaa kuntoon ensimmäisinä. Korjaustarpeen määrittelemiseksi alueen reunakivet on suurimmaksi osaksi kartoitettu rakennusviraston toimesta ja korjattavien kohteiden lukumäärä ja sijainti on tiedossa.

Tarvittavat rakenteellisen kunnossapidon toimenpiteet ovat Itäkeskuksen alueella melko vähäisiä ja ne voidaan pääosin toteuttaa osana tavanomaista kunnossapitoa. Toimenpiteitä toteutettaessa tulisi aina arvioida olisiko samassa yhteydessä mahdollista myös parantaa esteettömyyttä. Tällaisesta toimenpiteestä voidaan mainita esimerkkeinä suojatien reunakiven tai käsijohteen mallin muuttaminen korjaustöiden yhteydessä. Tarvittaessa kunnossapidon toimenpiteet tulisi määritellä kiireellisiksi sillä perusteella, että ne aiheuttavat merkittävän esteen tai vaaran paikan.

Toimenpiteiden yksityiskohtaisessa suunnittelussa ja toteutuksessa tulee aina pyrkiä Helsingin uusien tyyppipiirustusten mukaisiin ratkaisuihin. Tyyppipiirustukset löytyvät Helsinki kaikille -projektin sivulta www.hel.fi/helsinkikaikille.

Oheiseen listaan on koottu yhteenvetona Itäkeskuksen alueella yleisesti toistuvia esteettömyysongelmia ja toimenpiteistä, joihin niiden parantamiseksi tulisi ryhtyä:

Päällysteiden painumat ovat aiheuttaneet monilla vanhoilla kaduilla päällysteiden epätasaisuutta ja rikkonaisuutta sekä lätäköitymistä. Jalkakäytävien päällysteitä uusittaessa on tärkeä tarkistaa kulkuväylien taseus ja uusia päällyste aina koko jalkakäytävän leveydeltä ja isommissa paikkaustöissä koko korttelin tai kadun jaksolla.

Liian jyrkästi kallistetut tai ylikorkeat suojateiden reunakivet tulee kartoittaa ja laatia ohjelma niiden korjaamiseksi. Yli 5 cm korkea reuna ja liian jyrkkä luiskaus ovat kiireellisimmin korjattavia virheitä. 3 – 4 cm korkeat reunat eivät vaadi toimenpiteitä, mutta suojateille tulee lisätä vähintään

250 cm leveä osuus luiskattua reunatukea. Liian matalat reunatuet tulisi korjata aina, kun ko. koh- teessa tehdään korjaustöitä, mutta niiden korjaaminen on kiireellisyysjärjestyksessä korkeiden reunatukien jälkeen.

Kalusteet tulee valita ja sijoittaa niin, että ne ovat kaikkien käyttäjäryhmien käytettävissä. Penkki- en määrää tulee lisätä erityisesti puistoraiteilla ja penkkien tulee täyttää asetetut esteettömyysvaa- timukset.

Valaistus on usein huono vanhoilla kaduilla ja puistokäytävillä. Raittien kunnostustöiden yhtey- dessä tulee raitille saada myös yhtenäisenä jatkuva, riittävän hyvä ja tasainen valaistus.

5.6 Ylläpidon kehittäminen

Itäkeskuksen alueella ylläpitoluokkaan I kuuluvat nykyisin ainoastaan Itäväylä ja Meripellontie. Itä- väylä on Tiehallinnon hoidossa, joten sen hoitoluokkaa ei ole määritelty vastaavasti kuin katujen. Hoitoluokkaan II kuuluvat Turunlinnantie, Vanhanlinnantie, Itäkatu, Marjaniementie ja Kauppakar- tanonkatu. Muut alueen kadut kuuluvat ylläpitoluokkaan III.

Suunnitelmassa esitetään, että esteettömyyden erikoistason alueiksi määritellään seuraavat alueet ja kadut, joilla käytetään hoitoluokkaa I:

- Itäkeskuksen kauppakeskus (kiinteistön hoitovastuu), Tallinnanaukio ja kävelysilta
- Stoaan ympäristö (kiinteistön hoitovastuu)
- Metroasema ja bussiterminaali (HKL:n hoitovastuu)
- Turunlinnantien eteläinen jalkakäytävä sekä suojatiet kauppakeskuksen ja Stoaan välissä
- Olavinlinnantie Turunlinnantieltä uimahallille
- Marjaniementien ja Itäkadun jaksot metroasemalta Näkövammaisten keskusliiton talolle.

Alueista vain osa on rakennusviraston hoitovastuulla, joten niiden hoidosta tulee sopia erikseen niiden ylläpidosta vastuussa olevan osapuolen kanssa. Osalla kaduista jalkakäytävät ovat nykyisin kiinteistöjen hoitovastuulla. Hoitoluokan muuttuessa tulisi harkita niiden ottamista rakennusviraston hoitoon kulkuväylien esteettömyyden varmistamiseksi.

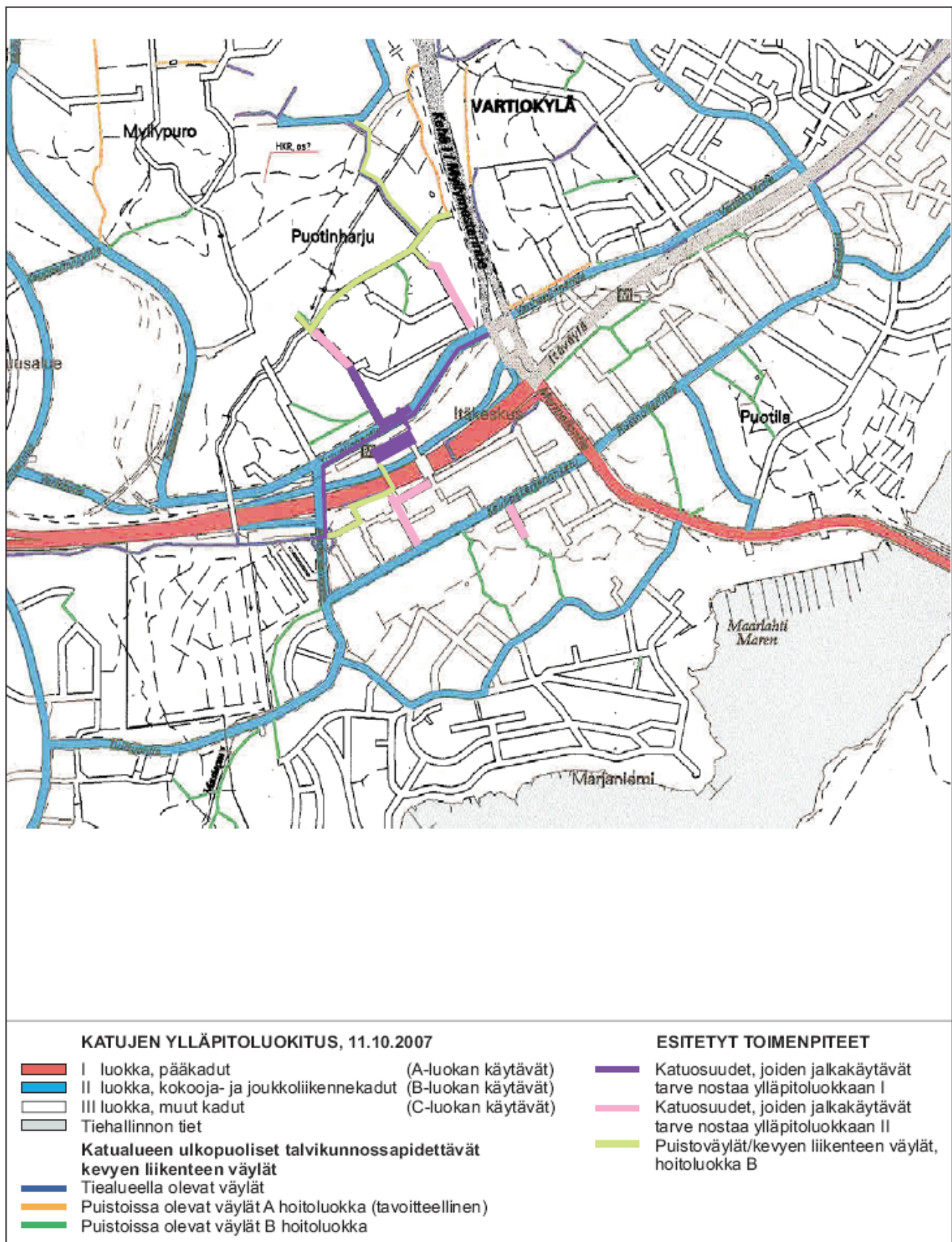
Tärkeiksi perustason reiteiksi on määritelty seuraavat kadut, joilla hoitoluokka esitetään säilytettä- väksi tai nostettavaksi hoitoluokkaan II:

- Kauppakartanonkatu
- Turunlinnantien pohjoispuolen jalkakäytävä lukuun ottamatta jaksoa kauppakeskuksen ja Stoaan välissä
- Marjaniementie, muu kuin väli metroasemalta lirkseen
- Asiakkaankatu välillä Kauppakartanonkatu Hansasilta
- Voikukantie

- Olavinlinnantien loppuosa uimahallilta koululle
- Korsholmantie

Tärkeiksi perustason puistoreiteiksi on määritelty seuraavat reitit, joilla hoitoluokka esitetään säilytettäväksi tai nostettavaksi hoitoluokkaan B.

- Itäväylän eteläpuolinen kevyen liikenteen väylä Itäkeskuksen Leikkimäeltä Asiakkaankadulle
- Asiakkaankadun silta
- Itäpolku välillä Näkövammaisten toimitalo Iiris esteetön leikkipaikka Leikkimäki
- Mustapuronpolku Olavinlinnantieltä Korsholmanpolulle
- Myllytontunpolku
- Korsholmanpolku

Kuva 34. Katujen ylläpitoluokitukseen esitetyt muutokset.

6 JATKOTOIMENPITEET

Esteettömyyden tarpeen vuoksi kiireellisiksi tunnistettujen hankkeiden suunnittelu ja rakentaminen tulisi toteuttaa lähivuosina. Itäkeskuksen alueella on suunnitteilla useita erillisiä hankkeita, joiden toteutumisen yhteydessä tulisi varmistaa esteettömyyden huomioon ottaminen. Tällaisia hankkeita ovat:

- Kehä I:n ja Meripellontien sekä Itäväylän eritasoliittymä (suunnittelu käynnissä)
- Kauppakartanonkadun liittymäjärjestelyt väestösuoja varten (kaavamuutos käynnissä)
- Myllypuron liikuntapuiston tulevan asemakaavan mukaiset liikennejärjestelyt Myllytontunpolulta Alakiventielle (kaava vahvistamatta)
- Turunlinnantien liikennejärjestelyjen muutokset.
- Marjaniementien sillan peruskorjaus (v. 2009)
- Tallinnanaukion parannustyöt (v. 2008)

Uusina hankkeina tässä suunnitelmassa esitetään seuraavia hankkeita, jotka edellyttävät erityistä suunnittelua ja päätöksentekoa. Tällaisia hankkeita ovat:

- Erikoistason esteetön leikkipuisto Mustapuro
- Perustason esteetön leikkipaikka, Itäkeskuksen Leikkimäki
- Penkkien hankinta- ja sijoitussuunnitelma Mustapuronpolulle ja Ystävyyden puistoon tai koko Itäkeskuksen alueelle.
- Alikulkujen valaistuksen parantaminen
- Pysäkkien korottaminen (HKL)

Näiden hankkeiden rinnalla tulisi käynnistää muut tarvittavat kehittämistoimenpiteet.

Kunnossapidon pienten toimenpiteiden toteuttaminen voidaan aloittaa välittömästi. Esimerkiksi isompialaisten katuosuuksien ja suojateiden uudelleen päällystämisen kiireellisyys tulee arvioida ja aikatauluttaa yhdessä muiden kunnossapitohankkeiden kanssa.

Jo suurelta osin tehty alueen esteiden yksityiskohtainen kartoittamistyö tulee viedä loppuun niin, että sieltä saatu tieto voidaan välittää ja sisällyttää ylläpito- ja toteutusohjelmiin. Ensivaiheessa tulisi suorittaa esteettömyyden erikoistason reittien ja alueiden korjaustarpeiden yksityiskohtainen määrittely toimenpiteiden viemiseksi toteutusohjelmiin.

Myös muut kaupungin hallintokunnat ovat käynnistämässä omien toimipisteidensä esteettömyys-arvioita ja kehittämisprojekteja Itäkeskuksen alueella. Tuloksekkainta tämä työ on samanaikaisesti katu- ja puistoalueiden kehittämisen kanssa. Kokonaisuuden kannalta on toivottavaa, että muiden hallintokuntien esteettömyystyö alkaa niiltä alueilta, joille rakennusvirasto on laatinut alueellisen esteettömyyssuunnitelman. Myös yksityisiä kiinteistöjä ja asuinkiinteistöjä tulee kannustaa omiin esteettömyyden parantamishankkeisiinsa.

Helsingissä ollaan laatimassa ohjeistusta kadunkalusteiden käytöstä ja suositeltavista kalustetyypeistä. Niiden ohjeiden pohjalta tulisi laatia Itäkeskuksen alueelle oma kalustusohjelma, jossa otetaan huomioon esteettömien reittien erityistarpeet kalusteiden, esim. penkkien määrästä, sijoituk-

sesta ja suositeltavista penkkityypeistä. Helsingissä on tehty monia toimenpiteitä ja laadittu ohjeita yksityisten liike- ja ravintolayrittäjien irtokalusteiden, kuten terassikalusteiden ja mainoslaitteiden, sijoitukselle niin, että niiden liikkumista haittaavan vaikutus voidaan minimoida. Tulevaisuudessa olisi tärkeää auktorisoida ohjeet niin, että ne velvoittaisivat yrittäjiä aiempaa paremmin noudattamaan ohjeita ja niiden noudattamista voitaisiin valvoa. Vastaavasti huoltoajoneuvoliikenteen liikkumista ja pysäköintiä jalankulkualueilla tulisi valvoa niin, että tarpeeton ja esteetöntä liikkumista haittaava huoltoliikenne saadaan minimoitua.

7 KUSTANNUSARVIO

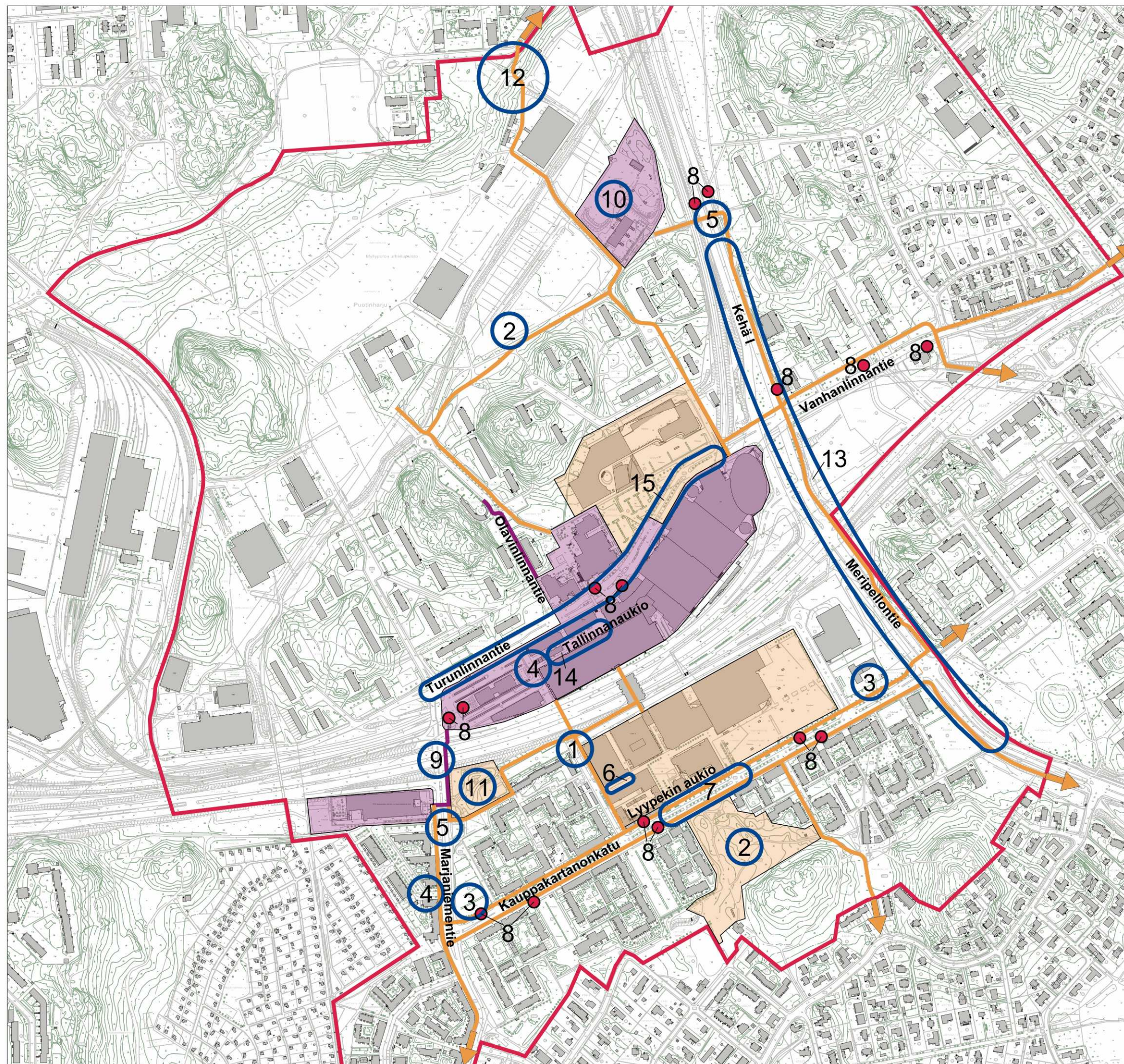
Alueellisissa esteettömyyssuunnitelmissa on esitetty toimenpiteet jaoteltuina ylläpidon toimenpiteisiin ja parannustoimenpiteisiin, jotka vaativat erillistä investointirahoitusta. Osa raportissa esitetyistä toimenpiteistä sijoittuu kiinteistöjen alueelle tai ne ovat muiden hallintokuntien kuin rakennusviraston toteutettavia, joten niitä ei ole sisällytetty tähän kustannusarvioon. Koska osan ongelmista ratkaiseminen vaatii sekä tarkempia tarkasteluja että yksityiskohtaista rakennussuunnittelua, ei niille ole ollut perusteltua esittää kustannusarviota. Tällaisia ovat mm. alikulkujen valaistuksen parantaminen ja penkkien lisäys sekä Lyypekinkujan päällysteiden uusiminen, joka alueen pohjaolosuhteista johtuen edellyttää tarkempaa selvitystä ja yhteistyötä kiinteistön kanssa.

Seuraavassa ei ole esitetty kunnossapidon toimenpiteitä, koska ne toteutuvat osana normaalia kunnossapitotyötä, eivätkä vaadi erillisrahoitusta. Tällaisia hankkeita ovat mm. jalkakäytävien päällystystyöt ja suojateiden maalaukset. Merkittävä osa esteettömyyden parantamisesta tulee toteutumaan myös osana muita hankkeita, eikä näillekään toimille ole tarpeellista osoittaa erillistä esteettömyyden toimenpiderahoitusta. Suojateiden reunakivien muuttaminen esteettömiksi edellyttää niiden järjestelmällistä kartoittamista, minkä jälkeen niiden toimenpiteiden määrällinen tarve ja kustannukset voidaan arvioida.

Ylläpidon toimenpiteistä on esitetty vain ne, jotka toteutetaan erillisinä toimenpiteinä, ja joille näin ollen on tarve määrittellä erillinen hinta.

Itäkeskuksen alueella toteutettava toimenpide, joka ei vaadi toteutusratkaisun lisäselvittämistä:

Kauppakartanonkadun erotteluraidan lisäys suojatiemassalla:	à 3,5 €/jm	3.500 €
Varoittavat alueet pollareihin Tähtisadeaukiolle	à 120 €/m ²	2.400 €

PARANNETTAVAT ERILLISKOhteet

Kunnossapidon kohteet

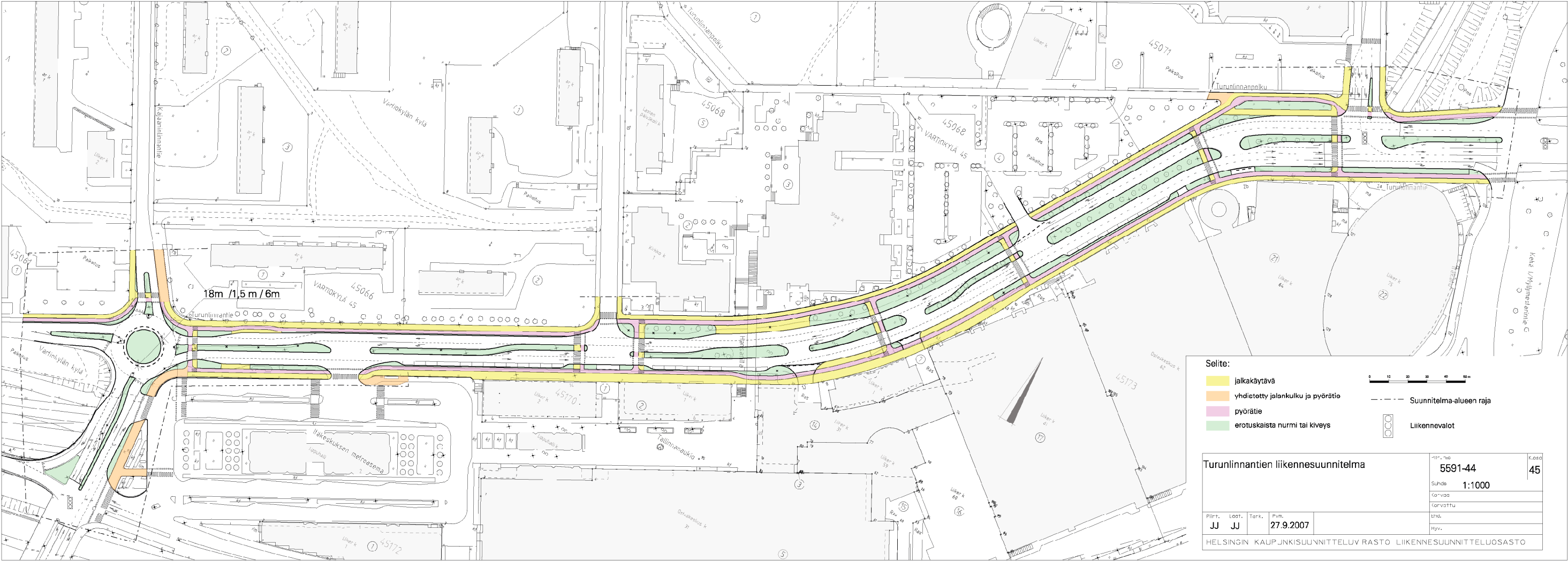
1. Sillan päällysteen epätasaisuus korjataan.
2. Penkkejä lisätään.
3. Kauppakartanonkadulle lisätään erotteluraita pohjoispuolelle massauksella.
4. Pollaririveihin lisätään varoittavat alueet.
5. Alikulkujen valaistusta parannetaan.

Investointikohteet

6. Lyypekinkujan päällysteiden parannus.
7. Suojatiejärjestelyt muuttuvat.
Valo- ja ääniopasteiden käyttö selvitetään.
8. Pysäkkilaiturien korotus, HKL.
9. Sillan peruskorjauksen yhteydessä parannetaan näkövammaisten ohjausta.
10. Esteetön leikkipuisto, erikoistaso.
11. Esteetön leikkipaikka, perustaso, jossa on huomioitu näkövammaiset käyttäjät.
12. Liikennejärjestelyt muuttuvat urheilupuiston kaavan myötä.
13. Liikennejärjestelyt muuttuvat Itäväylän eritasoliittymän myötä.
14. Parannustöiden yhteydessä tarkistetaan alueen esteettömyys.
15. Liikenne- ja katusuunnittelun yhteydessä parannetaan kadun esteettömyyttä.

- Suunnitelma-alueen rajaus
- Tärkeä erikoistason reitti
- Erikoistason alue
- Tärkeä perustason reitti
- Perustason alue
- Esteettömän reitin jatkumissuunta

30.11.2007

ITÄKESKUKSEN KAUPPAKESKUKSEN KARTOITUS 4.6.2007

Liite 3

Paikalla:	Atte Köykkä	Kauppakeskus Itäkeskus Oy
	Maija Könkkölä	Vammaisneuvoston esteettömyyskartoitusryhmä
	Ari Kurppa	Vammaisneuvoston esteettömyyskartoitusryhmä
	Timo Lehtonen	Vammaisneuvoston esteettömyyskartoitusryhmä
	Timo Heinonen	Avustaja
	Riitta Suurkuukka	Vammaisneuvoston esteettömyyskartoitusryhmä
	Anni Juutilainen	Helsinki kaikille -projekti
	Tanja Turunen	Helsinki kaikille -projekti

KALUSTEET

- Kalusteiden yhteydestä puuttuu kontrastimateriaalivyöhyke
- Bulevardilla olevista penkeistä puuttuu käsinojat

Toimenpide-ehdotukset:

- Lisätään kontrastimateriaalivyöhyke penkkien yhteyteen
- Lisätään osaan penkeistä käsinojat

HISSI Turunlinnantien uloskäynnillä

- Opasteet hissille ovat vaikeasti löydettävissä
- Hissin ovea on hankala erottaa
- Painikkeet eivät erotu riittävästi, painikkeissa ei ole pistekirjoitusta
- Kutsunappia painettaessa myös toisella puolella käytävää oleva hissi voi saapua, äänimerkki siitä kuuluu vain kerran. Tällöin voi olla vaikeaa löytää toiselle hissille.

HISSI Parkkihalliin Piazzan päädyssä

- Painikkeet eivät erotu riittävästi, painikkeissa on pistekirjoitusnumerot

Toimenpide-ehdotukset:

- Lisätään Turunlinnantien puoleisten hissien yhteyteen nykyisiä opasteita paremmin erottuvat opasteet silmien korkeudelle
- Painikkeet merkitään erottuviksi, lisätään pistekirjoitusnumerot myös Turunlinnantien puoleisten hissien painikkeisiin
- Hissin saapumisesta kertova äänimerkki voisi olla toistuva
- Kehitetään yhtenäinen merkintätapa, millä kaikkien hissien ovet saataisiin paremmin erottuviksi

OPASTAULUT ja ESITE

- Kartoitettiin Piazzan opastaulu 1. kerroksessa: näkövammaiselle hahmottuu vain rakennuksen malli. Pohjakuvan kontrasti on heikko, mutta pääongelma on riittämätön valaistus. Loisteputket valaisevat lähinnä opastaulun reunoja.
- Kuvaosuu on korkealla pyörätuolin käyttäjälle, mutta luettavissa kun peruuttaa – edellyttäen että asiakas näkee hyvin. Opasteen kalteva osuus on liian korkealla pyörätuolin käyttäjälle.
- Fontit ovat liian pieniä, koho-numerot ja pistekirjoitus puuttuvat
- Painetusta esitteestä puuttuvat portaiden, liukuportaiden ja hissien sijaintimerkinnot

Toimenpide-ehdotukset:

- Näkövammaisten asiakkaiden opastamiseksi kehitetään kohokartta kauppakeskuksesta. Siihen merkitään ainakin keskeisimmät ja isoimmat sisäänkäynnit, kohtauspaikat, hissit, liukuportaat, tavalliset portaat ja wc:t.

- Painetun esitteen karttaan lisätään näkyviin portaat, liukuportaat ja hissit sujuvan asiointin suunnittelemisen helpottamiseksi.

LUISKA 1. kerroksessa Piazzan alatasanteelle

- Kohtisuora sijoitus on hyvä
- Liukas pinta
- Käsijohteen korkeus on hyvä. Kaide on liian paksu, koska siitä ei saa otetta ympäri.
- Alempi käsijohde puuttuu
- Suojareunus luiskas sivureunoista puuttuu

Toimenpide-ehdotukset:

- Luiska pintakäsittelään siten, ettei se ole enää liukas
- Luiskaan vaihdetaan seuraavien ominaisuuksien mukainen uusi käsijohde: käsijohteen halkaisija on 30-40mm. Käsijohde on molemmin puolin kahdella korkeudella eli 700mm ja 900mm. Kiinnitys toteutetaan niin, ettei kiinnitysrakenne estä käden liukumista johdetta pitkin. Käsijohde jatkuu vähintään 300 mm yli luiskas molempien päiden. Tarkemmat ohjeet löytyvät Suraku-kortista numero 3, joka koskee tasoeroja (ko. kortti löytyy Helsinki kaikille –projektin internetsivuilta).
- Asennetaan vähintään 50 mm korkea suojareunus luiskas sivureunoihin putoamisvaaran poistamiseksi.

PORTAAT 1. kerroksessa Piazzan alatasanteen ympärillä

- Askelmien reunan metallilista tuntuu valkoisella kepillä ja näkyy kirkkaassa valaistuksessa hyvin. Heikossa valossa tasoero voi tulla yllättäen.
- Käsijohde puuttuu

Toimenpide-ehdotukset:

- Asennetaan portaiden yhteyteen käsijohde käytetyimmän kulkupaikan kohtaan

KÄYTÄVÄ P-K kerroksessa Turunlinnantien uloskäynnille

- Käytävälle aukeavat liikkeen lasiovet eivät erotu ja ovat yllättävänä esteenä kulkuväylällä heti hissien jälkeen. Ovien kohdalla kulkuväylä on ahdas.

Toimenpide-ehdotukset:

- Muutetaan ovet 180 astetta aukeaviksi

PORTAAT P-K kerroksessa Turunlinnantien uloskäynnillä

- Kontrastimaalaus kiviportaille on hyvä
- Käsijohde on hyvä
- Eripituiset askelmat eri sivuilla ovat hankalat näkövammaisen kannalta. Toisaalta pitkät ja matalat askelmat ovat hyvät huonosti käveleville ja rollaattorin käyttäjille.
- Ei muodostu juurikaan kontrastia mustan muurin ja tummanharmaiden rappusten välille.
- Portaat johtavat oikealla osittain suoraan kivimuuriin
- Upotetut valaisimet lattiapinnassa ennen rappusia ovat häikäisevät, mutta ne eivät ole enää käytössä. Portaat eivät ole riittävästi valaistut.
- Osoite-opaste 4 C ei erotu näkövammaiselle, sillä opaste on sivuseinällä kaukana portaista
- Autoja on pysäköity rappujen eteen kulkuväylälle

Toimenpide-ehdotukset:

- Valaistaan portaat häikäisemättömästi. Siten kontrastimaalauskin hahmottuu vielä nykyistä paremmin.
- Asennetaan kaide pitkien matalien askelmien puoleiseen seinään ja kivimuuriin luiskas ja portaiden puoleisille sivuille lisäämään turvallisuutta.

- Laitetaan tarkka katuosoite näkyviin sekä ulos että sisälle uloskäynnin yhteydessä sijaitseviin opaskyltteihin. Näin kuljetuspalvelun tilaaminen ja autonavigointi helpottuu.

LUISKA P-K kerroksessa Turunlinnantien uloskäynnillä

- Käsijohde puuttuu kivimuurin puolelta
- Lepotasanne on hyvä
- Autolla ei esteettä pääse lähelle luiskaa, koska polkupyöriä on jätetty luiskan eteen kulkuväylälle

LIUKUPORRAS

- Liukuportaiden alussa ja lopussa on metallinen kontrastimateriaalivyöhyke
- Kulkusuunnan osoittavat liikennevalot puuttuvat
- Ei äänimerkkiä, joka kertoo portaan kulkusuunnan, jottei näkövammaisen menisi vahingossa kulkusuuntaa vastaan tulevaan portaaseen

Toimenpide-ehdotukset:

- Eri suunnat voisi merkitä portaan alkupäähän erilaisilla materiaalivyöhykkeillä (esimerkiksi alas menevään liukuportaaseen kumi ja ylös metalli)
- Asennetaan kulkusuuntaa osoittavat liikennevalot
- Asennetaan äänimerkki portaiden yhteyteen kulkusuunnan kohtaan

STÄNDIT

- Liikkeiden määrään suhteutettuna kauppakeskuksessa on todella vähän kulkua haittaavia ständejä käytävillä

KULKUPINTA

- Pinta on tasainen ja sileä
- Kulkupinnassa olevat koristeraidat eivät toimi ohjaavina raitoina

SISÄÄNKÄYNTI parkkihallista Piazzan päädyssä

- Pyörivä automaattiovi parkkihallista on varustettu hidastavalla toiminnolla, joka menee päälle pyörätuolisymbolilla kuvitettua nappia painamalla

Toimenpide-ehdotukset:

- Mahdollisuuksien mukaan pyöröovien yhteydessä tulisi olla myös tavallinen ovi. Ovien pyörimistä hidastavasta toiminnosta huolimatta esimerkiksi opaskoira ei välttämättä mene ollenkaan pyörivään oviaukkoon.

INFOPISTE

- Opasteen i-kirjain ei erotu riittävästi
- Infopiste sijaitsee erottuvan maamerkin eli vesipylväiden vastapäätä keskeisellä paikalla
- Palvelutiski on liian korkea, matala tiski puuttuu
- Induktiosilmukka ja mikrofoni puuttuvat
- Vaakasuoja koukku kepeille puuttuu
- Palvelua saa pääosin suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Venäjää puhuvat asiakkaat ohjataan läheiseen kahvilaan, jossa on venäjänkielentaitoista henkilökuntaa. Viittomakielentaitoista henkilökuntaa ei ole.
- Palvelupisteen työntekijät antavat kuulovammaiselle asiakkaalle kynän ja paperia kommunikointia varten. Joillakin asiakkaista on tapana kirjoittaa asiansa oman kännykän näytölle.

Toimenpide-ehdotukset:

- Lisätään i-kirjaimen kontrastia esim. kohdevalolla tai valaisemalla opaste sisäpuolelta

- Osa tiskistä madalletaan
- Asennetaan induktiosilmukat ja äänentoistojärjestelmä

ESTEETÖN WC 1. kerroksessa

- Esteettömän wc:n kyltti puuttuu
- Kaksi opastetta ovenpielessä, opastemaalaus tehty myös lattiaan kulkuväylälle
- Oven aukeamisesta kertova opaste on kulunut, lasiseinässä olevaa tekstiä on vaikea hahmottaa
- Ovi aukeaa kolikolla, ovi avautuu ja suljetaan käsin
- Käsinojat on kiinnitetty väärin
- Kontrasti on pieni kalusteiden ja muun materiaalin välillä
- Peilin korkeus on hyvä
- Yksi naulakko on sijoitettu nurkkaan kauimmaksi ovesta. Naulakko on liian korkealla.
- Paperirullateline on liian kaukana istuimesta
- Tila on oikein mitoitettu, tilaa on tarpeeksi pyörätuolille
- Hätkäksu-painike seinässä on liian korkealla, jotta siihen yltäisi lattialta.

Toimenpide-ehdotukset:

- Esteettömän wc:n opasteen tulisi olla tunnisteltavissa kohokirjaimin, musta teksti valkealla pohjalla erottuu parhaiten
- Laitetaan lasiseinässä olevan ohjetekstin taakse valkea taustatarra, jotta teksti erottuu paremmin
- Asennetaan oven saranapuolelle lankavedin, jotta oven saa vedettyä kiinni pyörätuolista käsin
- Suositeltava käsitukimalli on sellainen, joka kiinnitetään seinään, kääntyy ylös ja jonka päässä on ala-asennossa lattiaan ulottuva tukijalka. Tukien tulee ulottua vähintään wc-istuimen etureunan linjaan. Tukien etäisyys toisistaan on keskeltä keskelle 600 mm ja korkeus noin 750–800 mm. Tällaisista käsituista ei muodostu esteitä sivulta wc-istuimelle siirryttäessä.
- Mikäli käsitukimalli sallii, asennetaan paperiteline myös käsinojaan
- Hälytysjärjestelmän käyttö myös lattiatasosta tehdään mahdolliseksi
- Wc-tilasta on oltava mahdollisuus hätätilanteessa lähettää myös tekstiviesti vartijoille: puhelinnumero ja toimintaohjeet tästä laitetaan näkyviin

PANKKIAUTOMAATIT

- Pankkiautomaatteja eivät pysty käyttämään lapset, lyhytkasvuiset henkilöt ja pyörätuolin käyttäjät
- Kontrastimateriaalivyöhyke automaattien yhteydestä puuttuu

INFORMAATIO HÄTÄTILANTEISSA

- Kuulutukset kuulutetaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi
- Vartijat huolehtivat asiakkaiden ulospääsystä

Toimenpide-ehdotukset

- Informaation on oltava myös visuaalisessa muodossa (esimerkiksi valojen välkkyminen), ei ainoastaan kuulutuksina

Ohjeita esteettömiin ratkaisuihin löytyy Helsinki kaikille -projektin internetsivuilta osoitteesta:

www.hel.fi/helsinkikaikille

ITÄKESKUKSEN METROASEMAN KARTOITUS 24.5.2007

Liite 4

Paikalla:

Maija Könkkölä	Invalidiliitto ry / VYP
Ari Kurppa	Invalidiliitto ry / VYP
Päivi Jokinen	Helsingin Huonokuuloiset ry
Raija Lahdensivu	Helsingin Huonokuuloiset ry
Ritva Saarni	Helsingin Huonokuuloiset ry
Timo Lehtonen	Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry
Ilkka Väisänen	Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry Juha
Seppälä	Näkövammaisten Keskusliitto ry
Klaus Niskala HKL	
Mervi Vatanen	HKL
Pirjo Tujula	Helsinki kaikille -projekti
Tanja Turunen	Helsinki kaikille -projekti

KALUSTEET

- Penkkien yhteydessä ei ole kontrastimateriaalivyöhykettä
- Penkeistä puuttuu käsinojat
- Opaskylttejä on vaikea tulkita esimerkiksi lukutaidottomien
- Kortinlukijat ovat vaikeasti erotettavissa
- Ovenpuitteet kortinlukijoiden jälkeisten oviaukkojen välissä erottuvat valkoisen kepin kanssa, mutta ilman sitä heikosti

Toimenpide-ehdotukset:

- Asennetaan kontrastimateriaalivyöhyke kortinlukijoiden ja penkkien yhteyteen
- Ainakin osaan penkeistä voisi lisätä käsinojat

LAITURIALUE

- Laiturireunan keltaisen varoitusraidan lisänä valkea raita olisi turvallisempi
- Kuulutus kuuluu keskittymällä normaalikuuloiselle, kuulovammaisen on vaikea saada selvää kuulutuksesta

Toimenpide-ehdotukset:

- Keltaisen raidan viereen odotuspuolelle asennetaan valkoinen raita lisäämään turvallisuutta, sijoitus kohtaan josta tullaan laiturille ja siihen asti, missä kuulutus kuuluu parhaiten. Asennus tehdään 7.6. mennessä, jolloin materiaalia voidaan testata Itäkeskuksen esteettömyyskierroksella. Vammaisjärjestöt tiedottavat jäsenilleen järjestelystä. Näkövammaisjärjestöt laativat kirjallisen lausunnon siitä, riittääkö kyseinen merkintä.
- Kuulutus ajoitetaan kuulumaan noin yksi (1) minuutti ennen junan tuloa ja junan ollessa kohdalla

OPASTEET JUNIEN LÄHTÖPISTEISSÄ

- Opastetaulu seinällä ei ole näkövammaisen luettavissa, koska fontit ovat pieniä ja kohonumerot sekä pistekirjoitus puuttuvat

HISSI

- Ohjausraita ja opasteet hissille puuttuvat
- Hissi ja hissi ovi ovat vaikeasti löydettävissä
- Painikkeet eivät erotu riittävästi, painikkeissa ei ole pistekirjoitusta
- Hissin alimman painikkeen korkeus on n. 1100 mm, muut painikkeet ovat liian korkealla
- Häätäpuhelimessa ei ole valoa
- Hätätilanteessa saa ääniyhteyden valvomoon nappia painamalla
- Hätätilanteessa kuuluu ääni, kun yhteys on saatu

Toimenpide-ehdotukset:

- Sovittiin, että asennetaan ohjausraita hissille
- Terminaaliin lisätään opasteet, jotka kertovat, missä hissi sijaitsee
- Kohonuolet laitetaan hissien ohjaustauluun
- Napit merkitään erottuviksi, lisätään tunnusteltavat kerrosnumerot nappeihin
- Hissiin on tulossa äänimerkki, joka ilmoittaa hissien saapumisen perille

PORTAAT

- Varoittava alue portaiden edessä ei ole riittävä (nyt valkea teippiiraita)
- Yhtenäinen kontrastiraita askelmien reunasta puuttuu
- Käsijohde itse portaissa hyvä: korkeus hyvä, asennettu molemmin puolin
- Portaiden alatasanteella oleva käsijohde hieman matala (830 mm)

Toimenpide-ehdotukset:

- Asennetaan vähintään 600 mm syvä kontrastimateriaalivyöhyke portaiden ylä- ja alapäähän
- Jokaiseen askelmaan lisätään yhtenäinen kontrastiraita

LIUKUPORRAS

- Liukuportaiden edestä puuttuu kontrastimateriaalivyöhyke
- Kulkusuunnan osoittavat liikennevalot hyvät
- Ei äänimerkkiä siinä päässä porrasta, josta mennään portaisiin

Toimenpide-ehdotukset:

- Asennetaan äänimerkki portaiden yhteyteen kulkusuunnan kohtaan
- Eri suunnat voisi merkitä portaan alkupäähän erilaisilla materiaalivyöhykkeillä (esimerkiksi alas menevään liukuportaaseen kumi ja ylös menevään metalli)

LIPPUAUTOMAATTI

- Lippuautomaattia eivät pysty käyttämään lapset, lyhytkasvuiset henkilöt ja pyörätuolin käyttäjät
- Raha-aukko on liian korkealla edellä mainituille asiakkaille
- Kontrastimateriaalivyöhyke automaatin hahmottamiseksi puuttuu

Toimenpide-ehdotukset:

- HKL:n tulisi kehittää lippuautomaatti, jota voivat käyttää myös lapset, lyhytkasvuiset henkilöt ja pyörätuolinkäyttäjät

KULKUPINTA

- Ohjaava raita kulkee sisäänkäynniltä lippuautomaatille ja vasemmalla oleville portaille: ohjaava raita tuntuu riittävästi valkoisella kepillä

METRON LÄNTINEN SISÄÄNKÄYNTI Itäkadulta

- Sisäänkäynnin edustalla olevan suojatien reunakivet ovat liian matalat
- Kauempaa sisäänkäynnille ohjaava ohjausraidoitus puuttuu
- Ulko-ovien edustalla olevan metallirailin aukot ovat niin suuret, että niistä voi asiakaspalautteen mukaan kävelykeppi tai kainalosauva luiskahtaa läpi.
- Ei kohokarttaa
- Valaistus riittämätön
- Ohjausraidan ja muun päällysteen kontrasti on pieni
- Ohjausraita johtaa keskelle seinäpalkkia, ei itse oviaukolle
- Ovet eivät aukea automaattisesti
- Lattiassa oleva ohjaava raita toimii hyvin näkövammaisen kannalta, mutta muu opastus on vaikeasti hahmotettavissa

Toimenpide-ehdotukset:

- Asennetaan tyyppipiirustusten mukaiset reunakivet sisäänkäynnin edustan suojateille

- Asennetaan yksi (1) äänimajakka oikeanpuoleisen oven yläpuolelle
- Yksi uusista opasnäytöistä voisi olla esimerkiksi palvelupiste -kyltin kohdalla silmien korkeudella, paikassa jossa ei ole häiritsevää taustavaloa. Siinä voisi olla puheohjaus seuraavien viiden (5) minuutin sisällä lähtevistä yhteyksistä, eli metroista ja busseista.

PALVELUPISTE

- Aukioloajoista kertovat tekstit lasiseinässä eivät erotu
- Lasiovi ei erotu seinästä tarpeeksi
- Tarrat ovissa hyvät
- Ohjaava raita palvelupisteelle puuttuu
- Tuloaulassa oleva aikatauluteline ei erotu
- Tuloaulan automaatti on liian korkea
- Palvelutiski liian korkea, matala tiski puuttuu
- Puhuva numero-opastus puuttuu
- Kutsunumero ei erotu ja se sijaitsee liian korkealla
- Induktiosilmukka ja mikrofonit puuttuvat
- Vaakasuora koukku kepillä löytyy

Toimenpide-ehdotukset

- Ovenkarmit maalataan kontrastivärillä
- Laitetaan aukioloista kertovien tekstien taakse musta kalvo, jotta teksti on paremmin luettavissa
- Aikatauluteline ja automaatti sijoitetaan kontrastimateriaalivyöhykkeelle
- Asennetaan ohjausraitaa myös aulasta palvelutiskille
- Asennetaan yksi (1) matalampi tiski, joka toimii myös pyörätuolinkäyttäjän kannalta
- Asennetaan induktiosilmukat ja äänentoistojärjestelmä
- Asennetaan ääniopastusjärjestelmä ja laitetaan erottuvilla numeroilla olevat numerotaulut silmien korkeudelle
- Henkilökunnalle kerrotaan tieto, että kuudelle asiakkaalle annetaan kynä ja paperia, jos asiakas haluaa kysyä jotakin: henkilökuntaa koulutetaan kuulovammaisen asiakkaan kohtaamiseen
- HKL:n tulisi kehittää automaatti, jota voivat käyttää myös lapset, lyhytkasvuiset henkilöt ja pyörätuolinkäyttäjät

ESTEETÖN WC

- Oven vieressä olevaa käyttöohjeistusta on vaikea ymmärtää. Näkövammaisen ei erota muuta kuin merkkivalon, joka on liian korkealla.
- Ovi avataan R-kioskilta asiakkaan painettua nappia. Ovi avautuu automaattisesti. Sisäpuolelta ovi aukeaa automaattisesti nappia painamalla. Ovi sulkeutuu itsestään.
- Keltainen merkintä oven aukeamisalueella ei erotu
- Naulakot hyvät, kahdella korkeudella
- Tarpeeksi tilaa wc-istuimen vieressä
- Käsinojat on kiinnitetty oikein seinään
- Kalusteet erottuvat kontrastivärillä
- Valaistus heikko
- Peilin korkeus hyvä
- Häätäpuhelimella saa ääniyhteyden valvomoon nappia painamalla. Jos hälytyksen tehnyt henkilö ei puhu, vartijat tulevat silti tarkastamaan tilanteen.

Toimenpide-ehdotukset:

- Merkkivalo asennetaan silmien korkeudelle
- Wc-tilasta on oltava mahdollisuus hätätilanteessa lähettää myös tekstiviesti vartijoille: puhelinnumero ja toimintaohjeet tästä laitetaan näkyviin
- Valaistusta parannetaan

PANKKIAUTOMAATTI

- Kartoitettavissa tiloissa ei ollut pankkiautomaattia

INFORMAATIO HÄTÄTILANTEISSA: Toimenpide-ehdotukset

- Informaation on oltava myös visuaalisessa muodossa (esimerkiksi valojen välkkyminen), ei ainoastaan kuulutuksina
- Sähkökatkoksen sattuessa varajärjestelmä otetaan käyttöön. Vartijat tarkastavat, että kaikki ovat päässeet pois rakennuksesta. Kuulutukset suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi, tämä sama informaatio tulisi olla myös visuaalisessa muodossa ja viittomakielellä
- Kaikki hätäpoistumistiet tulee merkitä vihreällä symbolilla

Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry
Näkövammaisten Keskusliitto ry

LAUSUNTO

21.8.2007

Helsingin kaupunki/ rakennusvirasto
Helsinki kaikille -projekti
Pirjo Tujula
PL 1515
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

VASTAUS LAUSUNTOPYYNTÖÖN 21.6.2007:
METROASEMAN LAITURIN REUNAMERKINTÄ

Helsingin kaupungin rakennusviraston Helsinki kaikille -projekti on pyytänyt allekirjoittaneiden järjestöjen lausuntoa metroasemien laiturien reunamerkinnöistä.

Osallistuimme 24.5. ja 7.6.2007 Itäkeskuksen esteettömyyskartoituksiin, joissa tarkastettiin myös metroaseman laiturien reunamerkinnät. Lisäksi olemme muutaman vuoden ajan esittäneet Helsingin kaupungin liikennelaitokselle erilaisia vaihtoehtoja reunamerkinnöiksi. Sopivaa materiaalia ei kuitenkaan ole ollut tähän asti käytettävissä.

Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry ja Näkövammaisten Keskusliitto ry esittävät lausuntonaan seuraavaa:

Metroasemien laiturien varoalueen alkaminen tulee merkitä kohokuvioisilla n. 10 cm leveillä tärinäteipeillä, jotka ovat järjestyksessä keltainen - musta - keltainen. Tämä väriyhdistelmä on selkeä ja erottuu eri sävyisiä laituripintoja vasten. Teippien tulee olla lisäksi selvästi valkoisella kepillä tunnistettavissa. Kun väreihin liittyy riittävän leveä tuntokontrasti, kertoo se näkövammaiselle vaarasta. Merkintätavan tulee olla samanlainen kaikilla metroasemilla ja se tulee ottaa käyttöön mahdollisimman pian.

Edellytämme, että metrolienteessä tehdään myös seuraavat muutokset näkövammaisten itsenäisen ja turvallisen liikkumisen takaamiseksi:

- Metroasemien kaikki sisäänkäynnit tulee varustaa äänimajakalla, joka ilmaisee näkövammaiselle turvallisen kulkureitin metroasemalle.

- Liukuportaiden alkupäähän asennetaan äänimerkki, joka ilmaisee liukuportaiden alkamispaikan ja kulkusuunnan. Kampin metroasemalla käytetty äänimerkki on hyvä. Liukuportaiden varoalueen alkaminen on merkittävä keltaisella tärinäteipillä.
- Kaikkien metroasemien hisseihin on asennettava äänimerkit, jotka ilmaisevat hissin paikan, tilauksen ja saapumisen eri äänin. Toimiva ratkaisu on käytössä Kampin metroasemalla.
- Kaikkien metroasemien laituritasoille on asennettava kuulutukset, jotka kertovat itään päin lähtevien junien määränpään. Kuulutuksen on kuuluttava koko laiturialueella.
- Laiturinäyttöjen kontrasti ja kirjasinkoko on uusittava selkeämmäksi. Laiturille on asennettava ainakin yksi näyttö myös silmien korkeudelle.
- Myös lippuhalleissa olevista liityntäliikenteen aikataulunäytöistä osan on sijoitettava silmien korkeudella ja näyttöjen oltava kontrastiltaan selkeitä.
- Metrovaunujen ovien sulkeutuminen tulee kuuluttaa ("ovet sulkeutuvat, dörrarna stängs"). Puhevalmius tulee ottaa huomioon erityisesti uusia vaunuja hankittaessa.

Helsingissä 21.8.2007

Timo Lehtonen

Timo Lehtonen
puheenjohtaja
Helsingin ja Uudenmaan
Näkövammaiset ry

Esko Jantunen
puheenjohtaja
Näkövammaisten
Keskusliitto ry

21/9/07

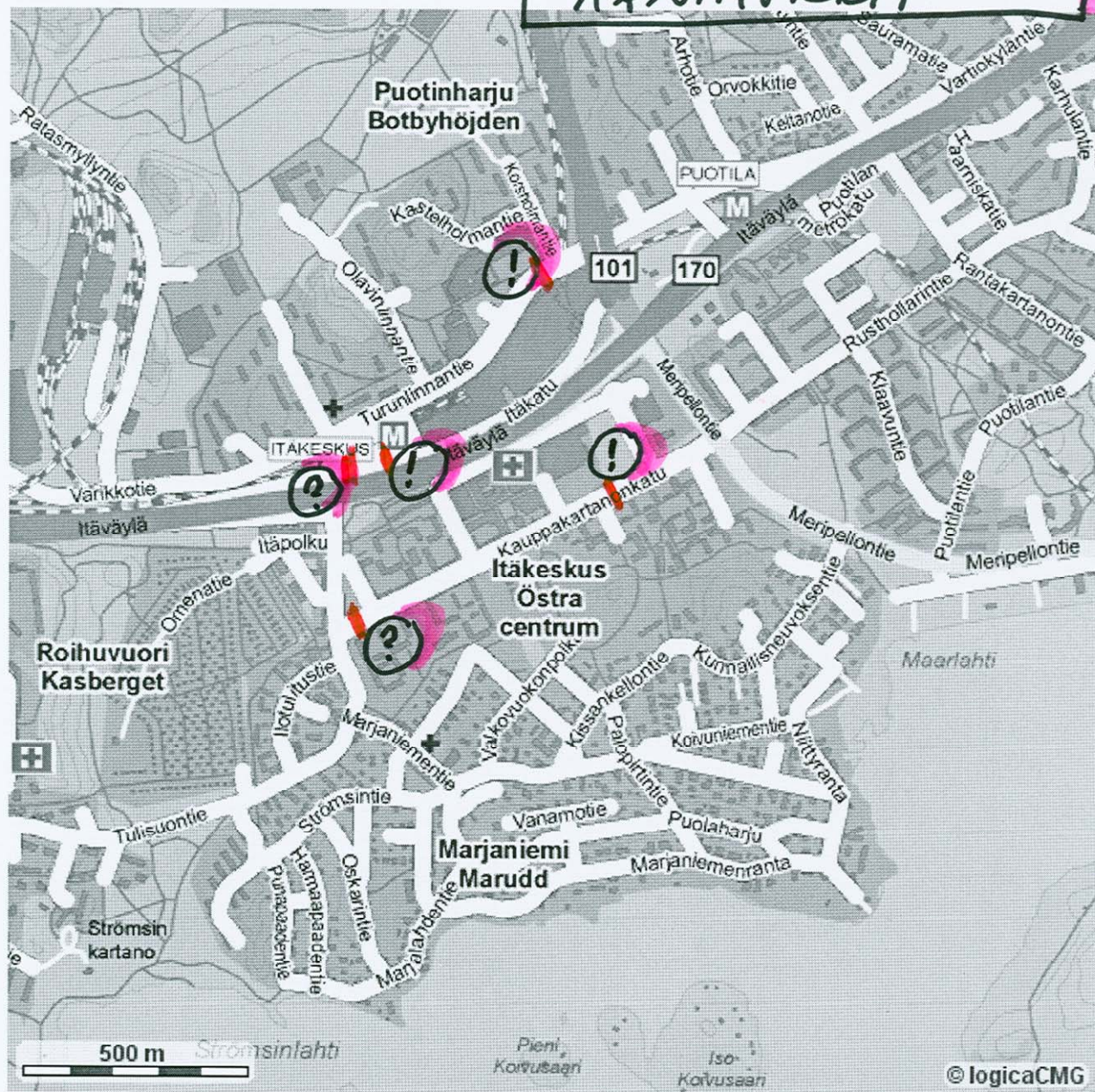
Hakemasi sijainti

Sijainti
Helsinki

Hanna-Lena Rissanen

NÄÖVÄYMAISTEN KESKUS-
LITTO 24:

TOIVOTTU SUOJATIE-
ÄÄNIMERKKI

① = ERITYISEN MERKITTÄVÄT SUOJATIED NÄÖ-
VÄYMAISTEN KANNALTA → LIIKENNEVALO-
ÄÄNIMERKKI VÄLTÄMÄTÖN KOIKI AJORADAN
YLITYKSEN MATKALLE!
(JO VALMIILSI VÄLÖ-OHJASTUT YLITYKSEET)

② = TOIVOTTU ÄÄNIMERKKI JO VÄLÖ-OHJASTUTUN
YLITYKSEN, KÄYTTÄJÄMÄÄRÄ VÄHÄISEMPI

